

Ob dnevu republike

Ob 29. novembru, prazniku republike, se vsi spominjamo na rojstvo nove socialistične samoupravne Jugoslavije. Delegati vseh narodov in narodnosti Jugoslavije so v bosanskem mestecu Jajcu na II. zasedanju AVNOJ, še sredi hude vojne vihre in boja proti vsem tujim in domačim zavojalcem, sprejeli odločilne sklepe za nadaljnji razvoj osvobodilnega boja in postavili temelje za novo pravno-državno ter družbeno ureditev nove Jugoslavije.

Ob spominu, ki nas zavezuje, spodbuja, hrabri in utrjuje, ob tem prazniku pregledujemo tudi nove gospodarske, samoupravne in politične uspehe.

Delavci v sestavljeni organizaciji združenega dela Kmetijsko prehrambeni kombinat hkrati praznujemo prvo obletnico skupnega žitja in gospodarjenja. Tik pred praznikom republike v lanskem letu so delavci štirih organizacij združenega dela podpisali samoupravni sporazum o združitvi dela in sredstev v sestavljeno organizacijo združenega dela.

Praznik republike homo letos praznovali toliko bolj svečano, ker imamo v letošnjem letu v kmetijskih organizacijah združenega dela —

od temeljnih pa do obratov za kooperacijo z zasebnimi kmeti — precej delovnih uspehov. Kljub hudim razmeram in težavam, s katerimi se je v letošnjem letu srečevala kmetijska proizvodnja, zlasti pa še živinoreja letos poleti, so rezultati še kar zadovoljivi — čeprav seveda še ne slonijo na dokončnih obračunih, ampak na podatkih za devetmesečne letošnjega leta.

Vlaganja v letošnjem letu kažejo naslednje rezultate: v Agrokombinatu Maribor je zrasla prva baterija silosov z zametkom nove tovarne močnih krmil. Odprta je bila nova ribogojnica kot skupna investicija AK Maribor in KZ Vuzenica. V Kmetijskem kombinatu Ptuj je bila zgrajena nova proizvodna dvorana, v kateri je dobila ustreznejše delovne razmere proizvodnja kopirnih aparatov, ki čedalje bolj osvaja celotno jugoslovansko tržišče. Hkrati je bila v manjši dvorani te hale uvedena proizvodnja elektronskih zglobov za TV aparate v sodelovanju z Gorenjem iz Velenja. V Agrokombinatu Lenart je bila v letošnjem letu dograjena servisna hala za kmetijsko mehanizacijo.

Skupna naložba v letošnjem letu, in to prva v okviru sestavljene organizacije zdru-

ženega dela — pri njej so sodelovali KK Ptuj, AK Maribor in TMI Košaki Maribor —, je bila velenjska tržnica z nekaj nad 1600 m² prodajnega in skladiščnega prostora, ki je poslovna enota TMI Košaki.

V vseh kmetijskih organizacijah združenega dela je bilo v letošnjem letu dodatno usposobljenih veliko kmetijskih površin v Pesniški dolini.

Tovarna mesnih izdelkov Košaki Maribor je poleg prevzema tržnice Velenje pričela priprave na izgradnjo hladil-

nice in kasneje tudi klavnice, kar je za vse velik dosežek.

Seveda ne smemo pozabiti na skupni časopis, ki opravlja — čeprav še ne v popolnosti — tisto vlogo, ki smo si jo začrtali ob pričetku izhajanja. Časopis nam je pomagal pri spoznavanju med seboj.

Na področju samoupravljanja skupno z vsemi družbeno-političnimi organizacijami uveljavljamo določila ustave in sklepe kongresov ZKJ in ZKS. Na tem področju bomo v naslednjih mesecih z dopolnjevanjem samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD še tesneje povezali naše delo in sredstva za doseganje čim boljših uspehov na vseh področjih dela v SOZD.

F. T.

Vsem delavcem v sestavljeni organizaciji združenega dela Kmetijsko prehrambeni kombinat iskreno čestitamo za

dan republike

ter jim tudi v prihodnje želimo kar največ delovnih uspehov!

Samoupravni organi in
družbenopolitične organizacije

V počastitev dneva republike bodo v temeljni organizaciji Tehnoservis Kmetijskega kombinata Ptuj odprli novo proizvodno dvorano, v kateri uvajajo proizvodnjo kopirnih aparatov za razmnoževanje tehnične dokumentacije ter proizvodnjo sklopov za barvne in črno-bele televizijske aparate za tovarno Gorenje iz Velenja. Več o tem si preberite na 4. strani.

Sindikati in kmeti kooperanti

V kongresnih dneh VIII. kongresa Zveze sindikatov Slovenije in VII. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije, ki je še pred nami, razmišljamo o vlogi in delu sindikatov kot najbolj množične organizacije delavskega razreda. Napredni sindikati so od svojega začetka in vedno delovali z revolucionarno vsebino, čeprav so si nekdanji kapitalistični oblastniki prizadevali, da bi v vrste sindikatov vnesli neslogo in neenotnost. Pojavljali so se ljudje, ki so se vključili v sindikate z namenom, da jih onesposobijo pri njihovem delu. Tudi v vodstvih sindikata so sedeli ljudje, ki jim ni bilo mar, da bi sindikati v svojih delovnih kolektivih odigrali tako revolucionarno vsebino dela, ki jim je bila kot najnaprednejšemu razredu dana. Do sprejema novih ustavnih dopolnil in do sprejema nove ustave so bili sindikati neki privesek v delovni organizaciji, ki so predstavljali sindikat zaradi sindi-

kata — brez razredne vloge, ki mu pripada.

Pri razmišljanju o vlogi in delu sindikatov kot najbolj množične organizacije delavskega razreda se mi poraja misel, da smo pri organiziranosti v sindikate pozabili na

nekaj — in to je na našega kmeta kooperanta. V zadnjih letih se razkoraki, ki so bili med industrijskim delavcem in kmetom, zmanjšujejo. Za odpravo tega je bila uvedeno tudi starostno in pokojninsko zavarovanje kmetov. Naši

kmečki proizvajalci so člani Zveze komunistov, Socialistične zveze delovnih ljudi, Zveze borcev ter drugih družbenih in političnih organizacij — razen sindikata!

Delavski sindikati so se reorganizirali od 6 na 19 sindikatov po panogah — vse s ciljem boljšega delovanja; za to menim, da bi bilo potrebno najti mesto v tej organizaciji tudi za kmeta kooperanta, saj je prav tako tržni proizvajalec kmetijskih pridelkov. Darja Gorše

Beseda delegatov

Kot smo zapisali že v prejšnji številki Naše poti, so se minulega VIII. kongresa Zveze sindikatov Slovenije udeležili trije delegati iz združenega kombinata: Danijel Brujić iz AK Lenart, Katica Mavrič iz AK Maribor in Jože Skerlovnik iz KK Ptuj.

Vsi trije naši delegati so nam tudi obljubili, da nam bodo po kongresu na kratko napisali svoje vtise s kongresa, odstopili pa tudi svoje razprave.

Tole so nam napisali naši delegati:

Danijel Brujić: »NAJOBŠIRNEJŠA RAZPRAVA JE BILA V KOMISIJI ZA DRUŽBENI STANDARD IN SOCIALNO VARNOST.«

Delovno Celje nas je sprejelo praznično in veselo. Or-

ganizacija kongresa je bila na visoki ravni. Celje in njegovo prebivalstvo sta izražala veliko zadovoljstvo, da bo VIII. kongres Zveze sindikatov Slovenije prav pri njih. Neki tovariš iz Celja mi je ponosno rekel: »Vi ste delegat — povejte v svoji občini in vasi, da smo delavci iz Celja ponosni in da občutimo veliko priznanje delovnih ljudi Slovenije, da je ta kongres prav v našem mestu!«

Kongres je delal po že vnaprej načrtanem dnevnem redu. Diskusije so bile številne in bogate vsebine. Večina diskusij se je nanašala na sta-

novanjsko problematiko, na zdravstvo, na otroško varstvo, na probleme manj razvitih, na kmetijstvo, prosveto in drugo.

Kongres je delal po komisijah. Jaz sem sodeloval v komisiji za družbeni standard in socialno varnost. V tej komisiji je bila razprava najobširnejša. Vsak delegat je imel kaj povedati, zato smo morali še drugi dan kongresa nadaljevati delo v komisiji — vse do plenarne seje. Plenarna seja je potrdila vse sklepe dela komisij. Nameraval sem se udeležiti razprave, vendar se zaradi bolezni nisem mogel.

Lepo je bilo v Celju. Še enkrat naj poudarim, da nas je Celje pričakalo praznično — okrašeno z zastavami in cvetjem.

Katica Mavrič: »SEDAJ SE MORAJO OSNOVNE ORGANIZACIJE SPOPRIJETI Z DELOM!«

VIII. kongres je potekal v zelo delovnem vzdušju, saj so delegati kritično ocenili dosedanje delo, obenem pa nakazali smernice za delo v prihodnje. Naj omenim besede Janeza Barboriča: »Slab bi bil kongres, če bi bili kritični samo do preteklosti; zavzeti se moramo tudi za to, da smo kritični in delovni tudi vnaprej!« France Popit pa je dejal, da sindikat mora postati orodje in orožje delavskega razreda pri izgradnji naše družbe.

Delo kongresa je potekalo v dveh delih — na plenarni seji ter po komisijah. Največ delegatov je delalo v komisiji za

družbeni standard in socialno varnost. Veliko razprav je bilo o stanovanjski politiki, mnogo pa je bilo govora tudi o otroškem varstvu. Zelo me je začudilo, da ni bilo več razprav o kmetijstvu (v tej komisiji samo dve), saj je v kmetijstvu veliko problemov, o katerih bi bilo potrebno razpravljati tudi na kongresu.

Sklepi so bili z nekoliko dopolnil sprejeti, sedaj pa so osnovne organizacije sindikata tiste, ki se morajo spoprijeti z delom, da bodo sklepi kongresa tudi uresničeni. Vem, da bo marsikje šlo težko, vendar upam, da bo s trdno voljo naših samoupravljalcev tudi to uspelo!

To sta naši delegatki VII. kongresa ZSJ

Poleg številnih delegatov iz vseh naših socialističnih republik in obeh avtonomnih pokrajin ter poleg številnih gostov iz domovine in drugih sindikalnih organizacij širom po svetu se bosta VII. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije, ki bo meseca decembra v Beogradu, udeležili tudi delavki iz naše sestavljene organizacije združenega dela — Darja Gorše iz Lenarta in Marija Šandor iz Ptuja.

DARJA GORŠE (na levi sliki) je bila rojena 11. januarja 1951 v Ljubljani. Po poklicu je inženirka agronomije ter je v Agrokombinatu Lenart pospeševalka za usmerjene kmetije. Od leta 1972 je članica Zveze komunistov ter opravlja naslednje funkcije v družbenopolitičnih organizacijah: članica sekretariata osnovne organizacije ZK AK Lenart, članica odbora osnovne sindikalne organizacije TOZD Proizvodnja in storitve AK Lenart ter delegatka zbora združenega dela Skupščine občine Lenart.

MARIJA ŠANDOR (na desni sliki) je bila rojena 28. septembra 1948 v Krčevini pri Ptujju. Po poklicu je delavka v TOZD Kletarstvo Slovenske gorice Kmetijskega kombinata Ptuj ter opravlja dolžnost blagajničarke v maloprodaji vina. Je članica Zveze komunistov — prav tako od leta 1972 — ter je dovršila štirimesečni politični tečaj za sindikalne delavce.

Izredno težke delovne in življenjske razmere delavcev v kmetijstvu

Čeprav se v zadnjem času družbenoekonomski položaj kmetijstva izboljšuje, v celotnem gospodarstvu še vedno čutimo nepravilen odnos do te gospodarske panoge. Namreč kmetijstvo je še vedno zapostavljeno glede na industrijo. Cene kmetijskih pridelkov so v primerjavi s cenami industrijskega blaga — milo rečeno — neprimerne, saj so praviloma zamrznjene, pa tudi inflacija kmetijstvu ne prizanaša. Kmetijstvo je kot industrija brez strehe že po tradiciji nizko akumulativno. Večinoma se sredstva obrnejo letno samo enkrat. Ostvarjeni celotni dohodek komajda zadošča tudi za enostavno reprodukcijo — navzlic dvigu produktivnosti v kmetijstvu. Za razširjeno reprodukcijo najemamo večinoma kredite, seveda če jih je zaradi kreditne sposobnosti sploh moč dobiti.

Z odplačevanjem kreditov in zaradi nizke akumulativnosti se situacija v kmetijstvu kljub vlaganju bistveno še vedno ne izboljšuje.

Pri integracijah le horizontalno povezovanje

Po sprejemu nove ustave se je res marsikaj spremenilo.

Prišlo je tudi že do zdavnaj predlaganih integracij. Vendar so te nepopolne, ker je v glavnem zajet le horizontalni del povezovanja. Do kakšnih bistvenih premikov in napredkov v povezovanju med kmetijskimi proizvajalci, predelovalci in trgovino pa še ni prišlo. Potrebna bo široko zasnovana politična akcija, da bi v regiji le prišlo do čvrstejšega in poglobljenega dogovarjanja, povezovanja in sodelovanja.

Kmetijstvo je na meji rentabilnosti

Navedeni problemi gospodarjenja imajo svoj odsev pri prodaji kmetijskih proizvodov in pri finančnih rezultatih kmetijskih delovnih organizacijah, in to tistih, ki se ukvarjajo s primarno kmetijsko proizvodnjo. Stroški proizvodnje — reprodukcijskega materiala — skokovito naraščajo, cene pridelkov pa po enoti zaradi dviga produktivnosti in večjih količin pridelkov celo še nazadujejo. Prodajna cena naših pridelkov je izredno nizka oziroma upada, dohodek pa se preliva v druge dejavnosti. Zaradi tega je kmetijstvo na meji rentabilnosti.

Menim, da bi se morali sindikati bolj energično zavzeti za to, da se ti in drugi ne zdravi odnosi na tržišču uredijo. Tudi intervencijski uvoz nekaterih prehrabnih artiklov naj bi bil le izjemen, in to tedaj, ko povpraševanja ne morejo zadovoljiti domači proizvajalci. Le tako bi dosegli boljše cene naših pridelkov in s tem bistveno izboljšali položaj kmetijstva. Za takšno politiko bi se morali zavzeti vsi kmetijski proizvajalci in drugi dejavniki. Delovati bi morali skupno kot enotni prehrabni sistem naše družbe.

Več kot hude delovne razmere

Naši delavci delajo v izredno težkih delovnih razmerah: v vročini, v mrazu in s strupenimi kemičnimi sredstvi, ob proizvodnih konicah in skoraj v neomejenem delovnem času — praktično od zore do mraka. Za takšno delo kmetijski delavci pač niso stimulirani, saj je njihov osebni dohodek zelo blizu eksistenčnega minimuma. Tašne delovne razmere tudi vplivajo na zdravje naših delavcev, saj je znano, da je do 50 % kmetijskih delavcev invalidsko upokojeno, ker so izčrpani in nesposobni za težka fizična dela. Nujno je, da se vsi dejavniki zavzamejo za izboljšanje in za bistvene spremembe delovnih razmer udeležencev neposrednega proizvodnega procesa v kmetijstvu; sicer bomo morali razmišljati o beneficiranju delovne dobe kmetijskega delavca.

V kmetijski proizvodnji je zaposlenih mnogo žena-mater, celodnevno varstvo in šolanje otrok bi zaradi tega moralo biti zagotovljeno tudi na podeželju in ne samo v večjih središčih. Namreč v času celodnevnega dela ostajajo njihovi otroci v popoldanskem času brez varstva.

Kmetijski delavci odhajajo v industrijo

Vsi ti in še drugi problemi močno vplivajo na to, da se delavci ne zaposlujejo v kmetijstvu: raje odhajajo v industrijo, v neposredni proizvodnji pa pretežno ostaja le nekvalificirana delovna sila, kar brez dvoma odseva tudi na produktivnosti dela in drugih ekonomskih rezultatih v kmetijstvu.

Če teh problemov v prihodnje ne bomo reševali in če delo v kmetijstvu ne bo ovrednoteno, bodo določena področja ostala brez delovne sile

in neobdelana. Vse to bo še bolj vplivalo — ne samo na že tako pereče probleme v kmetijstvu, ampak bo čutila posledice celotna naša družba, saj si kot država v razvoju ne moremo dovoliti uvoza prehrabnih artiklov v še večjem obsegu (prehrabni artikli so postali že strateški material); da ne govorimo o tem, kaj takšen uvoz pomeni za našo plačilno bilanco!

Menim, da nam je jasno, da je tudi v času hitrega razvoja industrializacije razcvet družbe brez kmetijstva nemogoč.

Razprava Danijela Brujiča:

Lenart sodi med manj razvite občine

V svoji razpravi bi želel omeniti dvoje vprašanj:

1. področje manj razvitih, 2. kmetijstvo.

Sem namreč delegat iz občine Lenart, ki sodi med manj razvite občine. To potrjuje pred kratkim objavljeni povprečni dohodek prebivalstva: izražen v številkah je 1300 dinarjev. Posebej zaostaja šolstvo, saj v Lenartu nimamo nobene srednje ali poklicne šole, kar pa bi bilo nujno. Vzgoja in varstvo otrok sta za sedaj samo za otroke iz premožnejših družin, kar seveda ni pravilno. Otroci revnejših družin pri rojstvu namreč ni psihično in fizično prav nič manj razvit kot otrok premožnih staršev. Zal je razlika očitna že v prvih šolskih letih. S tem sem hotel povedati, da v lenarškem vrtcu ni prostora za kmečkega otroka.

Drugo je problem kmetijstva. Vsem nam je jasno, da brez kruha oziroma hrane nasploh ne moremo delati. In zaradi tega moramo še več pozornosti kot v zadnjem času posvetiti razvoju kmetijstva. Kmetijski pridelki so plod celoletnega dela. Cene pridelkov so v primerjavi z industrijskim blagom nizke. Problem živinoreje je pereč problem našega območja. Cene živine so nizke, cene mesa v mesnicah pa previsoke. In zaradi tega v kmetijstvu stagniramo. Delo v kmetijstvu je trdo, saj v kmetijstvu nimamo določenega urnika. Plačilo za tako trdo delo pa je premajhno. To nam oduje delovno silo. Večkrat lahko slišimo besede: Rajši delam v Mariboru sedem ur kot pa cele dneve v zadrugi, pa še osebni dohodek je nižji.

Zelim, da ne bi ostalo samo pri besedah, temveč da bi naše osnovne sindikalne organizacije te misli prenesle v dejanja!

Jože Skerlovnik: »SAMO ENOTNA ORGANIZACIJA LAHKO URESNIČI DOGOVORE!«

V sicer mračnem jutru 7. novembra 1974 nas je svečano sprejelo Celje. Povsod je bilo čutiti, da se dogaja nekaj velikega, kar bo pomenilo preokretnico v našem nadaljnjem delu.

Osmi kongres slovenskih sindikatov je sicer končal svoje delo, ostali pa so sklepi in naloge, sprejeti na kongresu, ki nas bodo spremljali pri našem nadaljnjem delu. Mnogo misli in predlogov za delo je bilo izrečenih na kongresu, vendar je bila osnovna misel, ki povezuje vse druge, tale: nadaljnji razvoj samoupravljanja na vseh področjih gospodarstva in družbenega življenja in dogajanja. Misel, da mora biti sindikat navzoč povsod, kjer se ustvarja in deli, zahteva od nas članov aktivno vključevanje v delo.

Nadaljnje integracije in povezovanja, ki so nujne v gospodarstvu, morajo biti postavljene in izvedene tako, da ne bo okrnjeno samoupravljanje in odločanje o delitvi in razporejanju dohodka — z alternativno, da združevanje ni zgolj formalnost brez združevanja sredstev za nadaljnji

razvoj, temveč mora odločitev, za kaj se združujejo sredstva, ostati v temeljni organizaciji združenega dela.

Močan poudarek pa je kongres namenil dvigu standarda zaposlenih in dvigu splošnega družbenega standarda za boljše pogoje in počutje vseh zaposlenih delavcev.

Naloge sindikata so sestavljene tako, da bo sleherna osnovna organizacija našla v njih delo, prav tako sleherni član; vse misli in predloge pa bo potrebno povezovati v celoto in z vsakodnevnim delom izvajati sprejete naloge.

Kot delegat kongresa menim, da bodo sklepi kongresa močan odsev v našem vsakodnevnom delu in življenju, zato moramo s skupnimi naporii skrbeti, da pri izvajanju sklepov ne bo polovičarstva in neodgovornosti posameznih članov.

S tem ko smo končali kongres, pa nismo sklenili našega dela. Zato naj velja poziv: vsi enotno v izvajanje sklepov, ker je edinole enotna sindikalna organizacija sposobna izvršiti vse, kar je bilo dogovorjeno!

VOLILI BOMO

Decembra letos bodo po vsej državi ponovno volitve. Tako bodo volitve v temeljnih organizacijah združenega dela 6. decembra, v krajevnih skupnostih pa 8. decembra.

Usklajevanje organizacije in dela samoupravnih interesnih skupnosti z novo ustavo zahtevajo ustava in zakoni, ki urejajo ta razmerja v posameznih samoupravnih interesnih skupnostih in ki izhajajo iz enotnih ustavnih načel. Med njimi je najpomembnejša določba 136. člena ustave SRS, ki zahteva, da se skupščine samoupravnih interesnih skupnosti (SIS) oblikujejo po delegatskem načelu.

Funkcijo delegacije delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela izvajalcev, ki delegirajo delegate v skupščino (kajti bodoče skupščine SIS bodo sestavljene iz dveh zborov, in sicer iz zbora uporabnikov in zbora izvajalcev), lahko po 16. členu zakona opravlja delavski svet ali drug njemu ustrezen organ upravljanja. Temeljne organizacije združenega dela uporabnikov, med katere spada tudi naša delovna organizacija, pa se lahko odločijo, da bodo svoje delegate delegirale v skupščino bodisi prek splošnih delegacij, to se pravi, da v vsaki TOZD izvolimo po eno delegacijo, ki bo delegirala v vse skupščine SIS delegate in mora šteti najmanj deset članov, ali pa prek posebnih delegacij za vsako SIS posebej, vendar te delegacije ne bi smele šteti manj kot pet članov v vsaki TOZD.

Sklep družbenopolitičnih organizacij kombinata je, da se v naši organizaciji izvolijo po TOZD splošne delegacije, ki bodo štejele najmanj 12 delega-

tov. V TOZD, ki zaposlujejo manj kot 30 delavcev, pa predstavljajo delegacije vsi zaposleni. Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti v občini bodo štejele 50 delegatov (15 iz delegatov izvajalcev, 35 iz delegatov uporabnikov).

Skupščine SIS za področje vzgoje in izobraževanja, raziskovalne dejavnosti, kulture, zdravstva in socialnega varstva enakopravno sodelujejo s pristojnimi zbori skupščine družbenopolitičnih skupnosti. Po delegatskem načelu pa se morajo organizirati tudi druge skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, ki ne sodelujejo v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti, kot je SIS pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ter za področje stanovanjskega gospodarstva.

Kakor spomladanske tako zahtevajo tudi te volitve pripravljani postopek. V občini ponovno delujejo koordinacijski odbori za volitve — volilne komisije. V TOZD so bili že evidentirani možni kandidati za delegate skupščin SIS, v tem času pa bodo tudi kandidacijske konference po zborih delovnih skupnosti v TOZD.

Treba bo delovati hitro, saj bodo morale biti do 27. decembra konstituirane vse skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

Prav zaradi tega čaka osnovne organizacije sindikata in konferenco SZDL veliko nalog, katerih skupni interes pa je, da bomo v skupščine SIS izvolili res tiste delegate, za katere menimo, da nas bodo najbolje zastopali.

Silva Gorjup

Vojaki iz mariborske garnizije pri obiranju koruze v Lenartu

Dragocena pomoč vojakov

Letošnje skrajno neugodno jesensko vreme je povzročilo izredne težave pri spravilu pridelkov. S tem problemom se niso srečali samo na Slovenskem, temveč domala v vsej Jugoslaviji.

Seveda pa so bile tudi naše kmetijske delovne organizacije v hudih težavah: kako in kdaj spraviti pridelke, ko pa ni ne ljudi ne lepega vremena! Sezonski delavci so namreč spravilo naših pridelkov opustili, ker so zaradi slabega vremena pohiteli v svoje sadovnjake, vinograde in na polja.

V naših kombinatih so si sprva skušali pomagati sami: delavci iz upravnih služb so se večkrat napotili v vinograde in pomagali pri bratvi grozdja. V največjo širino pri tem je šel Agrokombinat Maribor, ki je s pozivom v Večeru zaprosil prebivalce, naj pridejo

pomagat obirat grozdje. Čisti izkupčček njihovega dela je AK Maribor namenil krajem na Kozjanskem, prizadetim po potresu.

Toda tudi tako široko zasnovane akcije spravila so bile vse premalo. In kot že tolikokrat doslej je tudi sedaj priskočila na pomoč naša armada. Vojaki iz mariborske in ptujske garnizije so v vseh treh kombinatih več kot mesec dni obirali jabolka, grozdje in koruzo. Vojaki so na poljih ter v sadovnjakih delali od zore do mraka — tudi ob sobotah in nedeljah.

Tako so dejansko vojaki v največji meri rešili letošnjo letino, ki bi sicer v dobru delu propadla. Zaradi razmnoženega terena namreč konkretno pri spravilu koruze ni bilo mogoče uporabiti mehanizacije. M. C.

V Tehnoservisu stekla nova proizvodnja

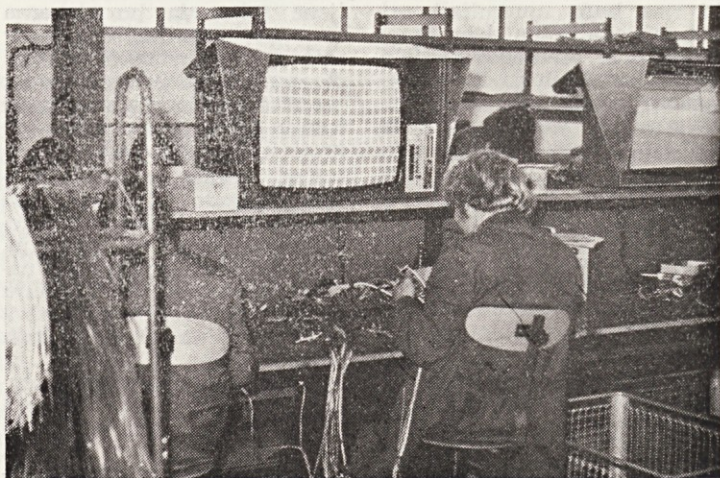
Temeljna organizacija združenega dela Tehnoservis Kmetijskega kombinata Ptuj se je razvila iz mehanične delavnice, ki smo jo zgradili v letu 1962 za potrebe kmetijstva. Do danes je ta temeljna organizacija združenega dela svojo dejavnost močno razširila, saj se poleg remonta vseh vrst kmetijskih strojev ukvarja tudi s kovinsko predelovalno dejavnostjo.

Lepe uspehe so delavci te TOZD dosegli na področju projektiranja in proizvodnje kopirnih aparatov za razmnoževanje tehnične dokumentacije. V letošnjem letu so preselili to proizvodnjo v nove proizvodne prostore, ki so bili zgrajeni s pomočjo delavcev vseh TOZD, združenih v Kmetijskem kombinatu Ptuj.

Pred meseci so se delavci te TOZD odločili, da bodo ponovno razširili svojo dejavnost. V delu na novo zgrajene proizvodne dvorane so pričeli uspešno proizvajati sklope za barvne in črno-bele televizijske sprejemnike za tovarno Gorenje iz Velenja. Z uvedbo te proizvodnje so omogočili zaposlitev večjega števila ženske delovne sile — in prav ta dejavnik je vplival na odločitev, da bodo uvedli novo proizvodnjo.

V naši občini je še vedno velik problem zaposlitve, zlasti mlade ženske nekvalificirane delovne sile. Odločitev delavcev TOZD Tehnoservis, ki je dala prednost temu dejavniku — pred ekonomskim, si zasluži vse priznanje.

Marija Magdalenc

Detajl iz ptujskega Tehnoservisa, kjer uvajajo proizvodnjo sklopov za barvne in črno-bele televizorje za tovarno Gorenje Velenje

ŠTEFAN BAUMAN: „DELAVCI MORAJO TVORNEJE SODELOVATI PRI URESNIČEVANJU NAŠIH SKUPNIH CILJEV!“

27. novembra bo minilo leto dni, odkar so se Agrokombinat Lenart, Agrokombinat Maribor, Kmetijski kombinat Ptuj ter Tovarna mesnih izdelkov Košaki Maribor združile v sestavljeno organizacijo združenega dela Kmetijsko prehrabeni kombinat.

Leto dni v delovanju nekega podjetja pravzaprav ne pomeni veliko. Strogo uradno — ali če hočete, po zakonskih predpisih — je leto dni doba, za katero mora podjetje družbi predložiti obračun svojega dela, potem ko so ta obračun — uradno mu pravimo zaključni račun — obravnavali in potrdili samoupravni organi in delavci na zborih delovnih ljudi. Toda ta obračun velja natančno za koledarsko leto — to je od 1. januarja do 31. decembra.

Naša obletnica pa poteče 27. novembra — torej dober mesec prej, kot je tudi uradni konec poslovnega leta. Tako v našem primeru ne moremo govoriti o takšnih ali drugačnih poslovnih uspehih po zaključnem računu. Lahko pa govorimo o mnogočem drugem: tako na primer, kaj je združitev naših organizacij združenega dela doslej pokazala pozitivnega ali negativnega, kje navzven in navznoter skupna pot že kaže svoje praktične in gospodarnostne plati, kakšni so skupni nastopi posameznih združenih služb in organov — itd., itn.

O vsem tem smo ob obletnici združitve zaprosili za mnenje direktorja druge največje organizacije združenega dela v naši veliki kmetijsko-živilski skupnosti — to je direktorja Agrokombinata Maribor dr. Štefana Baumaana.

Odbori so zaživali

● Minilo je leto dni, odkar so se štajerski kmetijski kombinati in pa TMI Košaki združili v SOZD. Kaj lahko kot direktor druge največje organizacije združenega dela v združenem kombinatu poveste o enoletnem delu tega velikega agro-živilskega kompleksa? kateri organi so po vašem mnenju doslej pokazali največ dejavnosti in pa tudi samoiniciative? In končno, katere so bile poglobitvene težave, ki ste jih zasledili v enoletnem skupnem delu?

Po letu dni skupnega dela v sestavljeni organizaciji lahko ugotovljamo, da smo pravzaprav uresničili to, za kar smo se bili dogovorili: zaživali so odbori, ki smo jih bili ustanovili — zlasti v tistih funkcijah, kjer smo se želeli najtesneje povezati.

V prvi vrsti gre za komercialno funkcijo, in zdi se mi, da se na tem področju najtesneje povezujemo. Nekaj uspehov smo dosegli v skupni nabavi — ker smo ji pač zaradi razdrobljenosti naših temeljnih organizacij in pa zaradi velikega števila poslovnih partnerjev namenili prednost.

Problemi skladišč in trgovine ter nabave gnojil in zaščitnih sredstev

Takoj pa se soočamo s problemom uskladiščenja naših kmetijskih pridelkov, zlasti koruze. Ptujski kombinat je že dokaj zgrajeno podjetje in ima tudi urejeno vprašanje uskladiščenja konkretno koruze kot enega najpomembnejših krmil. Mariborski kombinat pa mora koruzo prodati takoj po spravilu — ker pač doslej še ni imel silosov za njeno uskladiščenje; kasneje je koruzo

stavljeno organizaciji združenega dela — in ena večjih investicij na tem področju je konkretno nova tržnica v Velenju. Želimo se pač čimbolj približati potrošniku ter mu zagotoviti naše proizvode kar najceneje — brez posrednikov.

Tudi za sadje velja med našimi organizacijami združenega dela dogovor, da imajo v hladilnici AK Maribor dovolj prostora za njegovo uskladiščenje.

Bolj problematična pa je nabava mineralnih gnojil in zaščitnih sredstev, ker gre tu za velike količine. Prav tako so težave z nabavo mehanizacije in pa rezervnih delov zanje.

No — na teh področjih se komercialisti med seboj dogovarjajo, hkrati pa se dogovarjajo tudi o enotnih cenah proizvodov. To je tembolj pomembno, da nasproti trgu oziroma potrošniku vse naše organizacije združenega dela nastopajo z izenačenimi cenami.

ziral. Odločili smo se, da naj bi take probleme reševali v temeljnih organizacijah — saj gre tu končno tudi za usklajevanje potreb pa tudi želja in ambicij organov upravljanja v temeljnih organizacijah.

Sestanki bi morali biti zunaj delovnega časa

Sodim, da je bil poleg skupnih odborov zelo aktiven tudi svet Zveze komunistov SOZD, česar pa ne bi mogel trditi o komunistih v organizacijah združenega dela. Toda tudi za svet ZK SOZD moram reči, da še ni posegel v popolno širino delovanja, kar bi bil pravzaprav moral. Res pa je, da so naša delovna mesta tako zelo razkropljena, da je težko organizirati sestanke na tak način, da ne bi zaradi njih trpelo delo. Na vsak način bomo morali težiti za tem, da bodo sestanki izvedeni v prostem času. Seveda pa je to zopet povezano s prevozom; ta pa v času, ko so ljudje prosti, ni več tako intenziven, s čimer takoj nastajajo vzporedni problemi.

To so navidez nepomembne malenkosti, vendar če se jih nabere veliko, nastanejo iz njih problemi večje razsežnosti, ki jih vselej tudi ni moč premestiti.

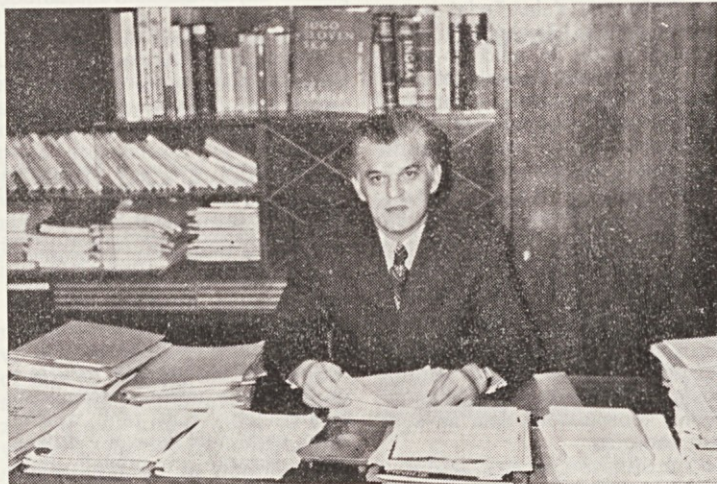
Vsem še niso jasni cilji SOZD

● Med posameznimi organizacijami združenega dela znotraj SOZD se tu in tam še porajajo določena nasprotja in nesoglasja. Zakaj se pojavljajo in kateri organ bi moral taka nesoglasja vsaj do skrajne mere omiliti, če jih že ne bi mogel povsem odpraviti?

Zdi se mi, da vsem delavcem še ni povsem jasno, kakšni so cilji sestavljene organizacije združenega dela. Nedvomno je eden izmed osnovnih ciljev sestavljene organizacije, da taka organizacija samoupravo izgrajuje. In zaradi tega tod ne more priti do nekih morda absolutističnih zahtev močnejšega v sestavljeni organizaciji. Tako na primer močnejša organizacija z nobenim pritiskom — morda finančnim — ne more prisiliti slabše organizacije, da bi se ji pokoravala. Želimo le s prepričevanjem in pa z dejstvom, da bodo ljudje resnično spoznali cilje sestavljene organizacije, doseči, da bodo ljudje pripravljani tvorno sodelovati pri uresničevanju naših skupnih želja in ciljev.

Težave s premiranjem živinoreje

Pri vprašanjih o nesoglasjih ste verjetno v prvi vrsti mislili na tovarno mesnih izdelkov, ki (Nadaljevanje na 6. strani)

Dr. Stefan Bauman: »Želim, da bi naši delavci v družbenem sektorju čim tesneje sodelovali z zasebnimi kmetovalci!«

seveda moral zopet kupovati, da je zadostil potrebam svoje živinoreje.

Podobno stanje je s prodajo vina. Konkretno mariborski kombinat vina nikoli ni prodajal sam — ker pač nima svoje prodajne mreže, temveč je to vselej opravljal prek Vinaga — namreč vse odtlej, ko se je Vinag izdvojil iz kombinata. Odtlej Vinag po pogodbi vsako leto kupuje kombinatovo vino, pri čemer oba pogodbenata partnerja vsako leto sporazumno določata ceno vina, na katero vpliva poleg tržnih razmer seveda tudi kakovost.

Omeniti moramo tudi prodajo na drobno, ki jo imajo posamezni kombinati in pa tovarna Košaki različno organizirano. Tega problema smo se lotili tudi v se-

Šepa vzvratni pretok informacij

Pri takem skupnem delu, z'asti ker so kombinati in tovarna Košaki združeni šele leto dni, vsi problemi seveda še niso uglajeni in usklajeni. Eno takih neurejenih vprašanj je pot informiranja navzgor — tako imenovana vzvratna informacija. Informacije od naših temeljnih organizacij do organizacij združenega dela in še naprej — do sestavljene organizacije — potekajo zdaleč prepočasno. Toda zavedati se moramo, da smo pravzaprav začetniki in da se tod poraja cela vrsta problemov in negotovosti — na primer, na kakšnem nivoju bi o teh problemih suvereno razpravljali ter izsledke tudi reali-

spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij v OZD Agrokombinat Maribor ter statut OZD Agrokombinat Maribor;

4. iz predsednikov delavske kontrole temeljnih organizacij formalno delavsko kontrolo na nivoju OZD, ter

5. verificiral podpis kooperacijske pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju z Vinogom Maribor na področju proizvodnje in prodaje vina.

Zinka Berlič

Kmetijski kombinat Ptuj

Skupni delavski svet

Skupni delavski svet je na 8. redni seji 15. novembra 1974 obravnaval in sprejel poročilo o poslovanju temeljnih organizacij Kmetijskega kombinata Ptuj v devetih mesecih letošnjega leta. S tem v zvezi je delavski svet sprejel antiinflacijski program.

Na tej seji je svet obravnaval predlog pogodbe za izdelavo in prevzem inženiringa za izgradnjo rekreacijsko turističnega centra.

Za pripravo svečane proslave dneva republike, ko bo kombinat hkrati proslavil pričetek proizvodnje v novi proizvodni dvorani Tehnoservisa, 10-letnico obstoja Farme prašičev in 20-letnico obstoja Mlekarnice, hkrati pa bodo tudi obdarjeni delavci, ki so v letošnjem letu dopolnili deset let nepretrganega dela v KK Ptuj, je DS imenoval posebni prireditveni odbor.

Nadalje je DS obravnaval in potrdil investicijski program KK Ptuj za leto 1974 in finančno konstrukcijo tega programa.

Potem ko je DS sprejel sklep o razpisu volitev delegacij v samoupravne interesne skupnosti, je imenoval še člane inventurnih komisij in predstavnike kombinata v koordinacijski odbor za izgradnjo rekreacijsko turističnega centra, osvojil poročilo razpisne komisije za vodilna delovna mesta v temeljnih organizacijah združenega dela KK Ptuj, končno pa obravnaval pritožbe delavcev po sklepih sveta za družbeni standard.

Vera Furek

Delavski svet obrata Kooperacija

Delavski svet obrata Kooperacija je imel 4. redno sejo 28. oktobra 1974. Na seji je obravnaval in potrdil naslednje:

Podano je bilo poročilo o rezultatih poslovanja obrata Kooperacija in KK Ptuj za tretje četrtletje 1974 in sprejet je bil sklep, da se za obrat Kooperacija sprejme in potrdi poročilo o periodičnem

obračunu z dnem 30. septembra 1974.

Člani DS so bili seznanjeni s poslovanjem hranilno-kreditne službe KK Ptuj za leta 1971, 1972, 1973 in 1974 ter s kreditiranjem zasebnega kmetijstva po programih v letih 1971 do 1974 in z viri financiranja. Za leto 1974 znaša program kreditiranja zasebnega kmetijstva 14.260.000 dinarjev za 293 kmetijskih gospodarstev. Do 30. septembra 1974 znaša vrednost odobrenih investicijskih posojil zasebnim kmetovalcem 11.153.000 dinarjev oziroma 78,2% predračunske vrednosti.

Komercialna služba obrata je poročala o odkupu in prodaji kmetijskih pridelkov in živine.

V razpravi o nalogah, ki jih prinašajo sklepi IX. kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije, je bilo poudarjeno, da je treba hitreje pričeti organiziranje kmečke mladine zaradi enakopravnejšega in hitrejšega vključevanja mladine v družbeno življenje. Člani aktivov mladih zadruženikov se naj prek samoupravnih organov vključujejo v samoupravljanje in se tako usposablajo za družbeno delovanje.

Ker je koledarsko leto v izteku, je bilo podano tudi poročilo o izvajanju investicijskega programa obrata Kooperacija za leto 1974.

DS je razpravljala o samoupravnem sporazumu o ustanovitvi in delovanju poslovne skupnosti za krompir ter sklenil, da obrat pristopi k podpisu sporazuma (dolgoročni program razvoja kmetijstva v SRS, večletni in letni program pridelovanja in plasmaja semenskega, jedilnega in industrijskega krompirja).

Obrat pristopi k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi Vodne skupnosti za vodno območje Drave, za delegata skupnosti predlaga svet Janeza Žampa, kmetovalca iz Levancev, direktorja obrata pa svet pooblašča za podpis sporazuma.

O vključitvi v solidarnostno akcijo za pomoč potresnemu območju na Kozjanskem z zbiranjem pomoči med kmeti je DS sklenil dati 10-odstotni prispevek iz sklada skupne porabe kooperantov v znesku 13.000 dinarjev. Kmetje se zavedajo škode, ki jo je potres povzročil na Kozjanskem, vendar opozarjajo, da so Haloze in Slovenske gorice še v slabšem stanju. Poplave v letošnji jeseni, mnogokje plazovi, zlasti pa slab plasmja kmetijskih pridelkov, ne omogočajo realnega zbiranja prispevkov.

Za direktorja obrata Kooperacija je DS na predlog razpisne komisije ponovno imenoval Mirana Glušiča, inž. agr., ki izpolnjuje vse strokovne in moralno-politične pogoje za to delovno mesto.

Ivanka Tomažič

Določene so nove odkupne cene:

KORUZA PO 1,85 DINARJA

Zvezni izvršni svet je določil nove odkupne cene za koruzo in nekatere pomembnejše kmetijske pridelke letošnje letine. Odkupna cena za koruzo je 1,85 dinarja za kilogram, za sojo 5,00, za sončnice 3,70, za krompir 1,10, za bombaž 9,89 in za slive 1,50 dinarja za kilogram.

Nove odkupne cene niso posledica hudih problemov s spravilom pridelkov in še posebej s koruzo. So izraz želje zvezne vlade, dogovorjen z republikami in pokrajinama, da naredijo s koruzo enako, kot so že s pšenico, to je, da vnesejo v pridelovanje koruze popolno in trajnejšo stabilnost in da čimveč tega pridelka vključijo v družbene blagovne tržne tokove.

Danes prevzame družbeni sektor le vsak trinajsti kilogram koruze, moral pa bi prevzeti najmanj četrtno pridelka. Nova cena koruze naj bi ugodno vplivala na proizvodnjo krme.

Zvezna vlada pričakuje nekatere težave v gospodarstvu, ki bodo posledica novih cen. Računajo z njihovim vplivom na druge proizvode. ZIS je še naprej odločen, da v letošnjem letu ne bodo spremenili cen olja in sladkorja.

Na izvoz koruze ne mislimo. Letina je sicer bogata, ni pa še znano, koliko tega bogastva bo ob koncu spravila ostalo.

(Večer, 5. novembra 1974)

TMI Košaki Maribor

Delavski svet

Delavski svet podjetja je na 9. rednem zasedanju 23. oktobra 1974 sprejel naslednje sklepe:

1. Do 10. novembra 1974 se izdelavo analize v zvezi s povrnitvijo stroškov na delo in z dela za vse tri mesece (julij, avgust in september). Strokovne službe pripravijo konkreten predlog višine povračila prevoznih stroškov. Pri izplačilu stroškov za prevoz na delo in z dela je obvezno treba priložiti mesečno vozovnico.

2. Sprejme se poročilo o poslovanju za prvih devet mesecev v predloženi obliki.

Ekonomski sektor skupaj s komercialnim sektorjem (oddelek mesni izdelki) in proizvodnjo mora po obstoječih analizah takoj pričeti izdelavo sanacijskega programa do novega leta, kaj bo treba ukreniti za zvečanje proizvodnje mesnih izdelkov. Iz tega programa mora biti razviden izračun dohodka. Vzporedno s tem je treba napraviti določeno reorganizacijo za skladiščno službo in proizvodnjo.

Analizo glede vzdrževanja avtomobilov in kakšne so možnosti za zmanjšanje stroškov, naj pripravijo tehnične storitve skupaj z ekonomskim sektorjem. Prav tako je treba napraviti analizo za trgovsko mrežo glede rentabilnosti.

3. Finančnemu in komercialnemu sektorju je DS naložil,

da ukreneta vse potrebno v zvezi z izterjavo dolžnikov.

4. Potrdi se predlog finančnega sektorja za člane, imenovane v letne inventurne komisije.

5. Odpišejo se osnovna sredstva in drobni inventar po zapisniku komisije za odpis z dne 23. septembra 1974.

6. Potrdi se investicijski program za leto 1974 v skupnem znesku 6.639.609,65 dinarja, s tem da se program realizira v okviru razpoložljivih sredstev amortizacije. Poleg tega se odobrijo še investicije v znesku 200.208,65 dinarja, ki se nanašajo na odločbe sanitarne inšpekcije.

7. Potrdi se predlog komisije za analitično ocenitev delovnih mest, kot sledi: 1. tajnik organov upravljanja — faktor posla 2,30; 2. v. d. vodje ekonomskega sektorja — faktor posla 3,30; 3. kontrolor finančnega poslovanja — faktor posla 2,52.

8. Potrdi se predlog stanovalniške komisije za dodelitev stanovanjskega kredita, kot sledi: Alojzu Perku 15.000 dinarjev, Francu Perku 40.000, Vinku Krajncu 40.000, Pavlu Kvas 20.000, Alojzu Založniku 50.000, Feliksiju Brumnu 50.000 in Alojzu Bejšaku 50.000 dinarjev, skupno torej 265.000 dinarjev.

Alojzu Perku se dodeli kredit na odplačilno dobo 6 let z 2% obrestno mero. Pavlu Kvas se dodeli kredit na odplačilno dobo 10 let z 2% obrestno mero. Francu Perku, Vinku Krajncu, Alojzu Založniku, Feliksiju Brumnu in Alojzu Bejšaku pa se dodeli kredit na odplačilno dobo 20 let z 2% obrestno mero.

Pavla Žižek

AK Maribor: Obsežen investicijski program

Agrokombinat Maribor je doslej vlagal občutna sredstva v osnovno kmetijsko proizvodnjo. Kolektiv je pri sestavi srednjeročnih programov upošteval prvotni koncept povezovanja, kot je bil leta 1962 zastavljen ob združevanju kmetijskih gospodarstev na mariborskem področju. Po tem konceptu bi naj prišlo do povezave osnovne proizvodnje z že obstoječimi organizacijami živilske predelovalne industrije in trgovine. Ker do predvidenih povezav ni prišlo, je naša organizacija kot velik kmetijski proizvajalec ostala brez objektov za predelavo in finalizacijo svojih proizvodov. Kakšen je položaj osnovne kmetijske proizvodnje pri sedanjih razmerjih cen, je splošno znano, zato tega ne bi posebej razčiščevali. To dejstvo in pa slabi izgledi za uresničitev prvotnih konceptov povezovanja silijo našo organizacijo v določeno preusmeritev oziroma v izgradnjo lastnih objektov, ki bodo podaljšana roka osnovne proizvodnje in bodo pomembni za celotno kmetijstvo mariborskega območja.

Širitev osnovne kmetijske proizvodnje

S programom razvoja do leta 1980 predvidevamo sicer še določena vlaganja v osnovno kmetijsko proizvodnjo, predvsem v hidromelioracije zemljišč na pesniškem, raškem in jareninskem območju, kjer bodo dane možnosti za zvečanje proizvodnje konjunkturalnih oziroma deficitarnih poljščin, na mikroklimatsko primernih manjših površinah v ravnini pa tudi za ureditev intenzivnih sadnih plantaž. S hidromelioracijami bomo pridobili približno 250 ha novih zemljišč za poljedelsko proizvodnjo (žita in hmelj), na 50 ha pa bomo uredili sadne plantaže po vzorcu že obstoječih visoko donosnih nasadov v Limbušu.

Obnova vinogradov, dopolnjevanje mehanizacije in širitev živinoreje

V vinogradništvu predvidevamo poprečno po 10 ha obnove letno. S tem bi v glavnem nadomestili le dotrajane nasade, ki bodo v naslednjih letih izločeni iz proizvodnje. Določena vlaganja pa bodo potrebna še v rekonstrukcijo armatur v starejših nasadih. Vzporedno z urejanjem zemljišč bo potrebno redno obnavljanje in dopolnjevanje mehanizacije v vseh panogah. Za vzdrževanje mehanizacije za kmetijsko proizvodnjo in težke mehanizacije strojne postaje je predvidena ureditev mehanične delavnice v okviru strojne postaje. V program je vključena tudi izgradnja pitališča za 2000 goved in razne izboljšave v obstoječih hlevih. Po zelenem planu je predvidena izgradnja farne molznice s 400 stojišči. Realizacija pa je odvisna od splošnega razvoja razmer v živinoreji ter od dogovora o

delitvi dela med družbenim in zasebnim sektorjem naše območja.

Gradnja sušilnice in žitnih silosov ter III. faze hladilnice

Z že začeto gradnjo sušilnice in silosov za žita bo rešeno ozko grlo pri proizvodnji koruze. Pomanjkanje kapacitet za sušenje in skladiščenje nam je doslej povzročalo veliko gospodarsko škodo, ker smo bili zaradi nerešenega vprašanja sušenja koruze omejeni v pridelovanju te deficitarne kulture. Zakasnelo spravilo je otežalo normalno jesensko setev pšenice in drugih žit, s proizvodi in preskladiščevanjem pa so nastajali visoki dodatni stroški. Večkrat smo bili prisiljeni koruzo v sezoni spravila celo prodati, za lastno mešalnico pa smo jo med letom kupovali po visokih cenah.

Na izgradnjo sušilnice in silosov se kot nadaljnja velika investicija navezuje izgradnja mešalnice za močna krnila, s katero bomo zadostili potrebam v družbenem in zasebnem sektorju na širšem mariborskem območju. Sedem mešalnic je popolnoma dotrajana, tako glede objektov kot glede opreme.

Z napravo intenzivnih sadnih plantaž pri nas in v okviru SOZD nastaja potreba po dodatnih skladiščnih prostorih in sodobnejši pripravi sadja za trg. Zato predvidevamo izgradnjo III. faze hladilnice na Tezmem za nadaljnjih 240 vagonov z možnostjo hlajenja do -25°C , kar bo omogočilo boljše izkoriščanje hladilnice tudi v nesezoni. Večjo izkoriščenost bi dosegli tudi z uporabo box palet, ki jih nameravamo postopoma uvajati. Dejavnost v hladilnici bomo razširili tudi z izgradnjo zmrzovalnega tunela.

Vzreja mladice postrvi

Že v letu 1975 moramo zgraditi center za vzrejo mladice postrvi, da bi tako izpopolnili proizvodnjo rib. Iz zdravstvenih in ekonomskih razlogov je lastna vzreja mladice nujno potrebna. V ta namen bomo po že izdelanem projektu izkoristili naravne termalne vire, in sicer v Topolščici in Studenicah.

Gradnja trgovskih in gostinskih lokalov

Poleg navedenih osnovnih objektov, ki bodo dopolnjevali proizvodnjo v Agrokombinatu Maribor in SOZD, je predvidena tudi postopna gradnja objektov za plasma proizvodov (trgovski in gostinski lokali).

Za realizacijo tega programa bi po sedanjih cenah bilo treba za TOZD Kmetijstvo Agrokombinata Maribor zagotoviti okrog 150 milijonov dinarjev investicijskih sredstev.

Preusmeritev 250 kmetij

Pomembne naloge si je za razvoj kmetijstva na našem

območju zastavila tudi TOZD Kooperacija. Do leta 1980 načrtuje preusmeritev okrog 250 kmetij v smislu gradnje novih objektov, opreme s kmetijsko mehanizacijo, nabave plemenske živine, hidro- in agromelioracije zemljišč ter nasadov. Za potrebe prometa z reprodukcijskim materialom in pridelki predvidevamo izgradnjo skladiščnih in trgovskih prostorov v Kungoti in Pesnici, v širšem okviru (soinvesticije na nivoju OZD ali celo SOZD) pa izgradnjo 500-vagonskega skladišča za konzumni krompir.

Problem neobdelanih zemljišč na strmih slovenskogoriških pobočjih bo v okviru svojega programa pomagala reševati TOZD Gozdarstvo, ki v srednjeročnem programu predvideva pogozditev okrog 150 hektarov površin. Za izkoriščanje obstoječih gozdov je predvidena nabava mehanizacije in opreme ter izgradnja najnujnejših gozdnih cest.

Programi so obširni in zahtevni, čeprav še ne zajemajo vsega, kar bi bilo treba urediti. Našteta vzporedna vprašanja — od kadrovskih, socialnih in organizacijskih pa do sistemskih — bomo morali še sproti reševati. Upamo, da uspešno.

Cilka Rak, dipl. inž.

KK Ptuj: Smelo novim možnostim naproti

Lani v juniju je bila po daljšem dogovarjanju v Beogradu podpisana listina, popularno imenovana »zeleni plan«, ki daje čvrstejšo smernice nadaljnjemu razvoju kmetijstva in živilske industrije v celotni Jugoslaviji. Osnovna značilnost tega dogovora je večja naslonitev na lastne sile v proizvodnji hrane. Zaradi tega zahteva tudi hitrejši razvoj domačega kmetijstva in spremljajoče industrije, predvsem pa večjo organiziranost tako v proizvodnji kakor tudi v predelavi in trgovini s hrano.

Naše možnosti in odločitve

Sprejem te listine je dal pobudo za pripravo bolj smelih programov, kako bi čim bolj izkoristili domače naravne možnosti — predvsem za proizvodnjo tiste hrane, ki nam je sedaj primanjkuje in jo moramo uvažati, čeprav bi je ob določenih pogojih lahko pridelali dovolj za svoje potrebe pa še za izvoz.

Vsi so se aktivno vključili v to akcijo. Republiška in zvezna skupščina sta že sprejeli več predpisov v tem smislu; kmetijske organizacije, živilska industrija, njihova združenja in gospodarske zborice pa skupaj z bankami pripravljajo konkretne programe za čim hitrejši razvoj tega gospodarskega področja.

V Sloveniji smo se odločili, da bomo najbolj pospeševali tiste dejavnosti, v kate-

rih imamo največje naravne možnosti in ki se najbolj vklaplajo v celoten jugoslovanski program. Tako se je oblikovalo deset tako imenovanih razvojnih programov.

Porast govedoreje

1. Znano je, da je govedoreja glavna proizvodna panoga v slovenskem kmetijstvu, saj je pod travno rušo skoraj 60 % kmetijske zemlje v Sloveniji. Zato sta pripravljena v tej panogi kar dva programa. Prvi, za družbeni sektor, predvideva zvečanje števila krav za 4150 glav, zvečanje mlečnosti po kravi za blizu 500 litrov letno, obnovo in modernizacijo sedanjih hlevov, ustrezno zvečanje vzreje plemenskih telic pa tudi precejšnje zvečanje staleža govejih pitancev. Naš kombinat planira v okviru tega programa zvečanje staleža krav za 450 glav, kar

pomeni, da bomo morali za te krave zgraditi nove hleve, prav tako pa tudi za približno 300 plemenskih telic, modernizirati pa nameravamo tudi vse obstoječe hleve za krave in plemenske telice kakor tudi obstoječa pitališča. Predvidevamo, da bomo do leta 1980 zgradili v kooperaciji z izvozniki živine in mesno industrijo še 3400 novih stajšč za pitanje goveda. Skupna predračunska vsota teh investicij znaša 75,365.000 dinarjev. Tržna proizvodnja v TOZD Kmetijstvo bi morala znašati v letu 1980 približno 4,000.000 litrov mleka in približno 8530 glav spitate govedi, to je približno trikrat več mleka in enainpolkrat več pitancev, kot jih imajo danes.

Govedoreja v zasebnem sektorju

2. Še večje so možnosti za hitrejši razvoj govedoreje v zasebnem sektorju. Zato v okviru Zadružne zveze Slovenije pripravljajo poseben program, po katerem bi pretežno v govedorejsko proizvodnjo preusmerili 5880 kmetij v Sloveniji. Naš kombinat računa, da mu bo uspelo prek TOZD Kooperacija v tem času urediti 400 kmetij za govedorejsko proizvodnjo. Na teh kmetijah bi zvečali stajšča za krave za 5000 glav; ustrežno tudi za drugo govedo — in tako bi dosegli po končani akciji leta 1980 približno 15,000.000 litrov tržnih viškov mleka in 3000 glav spitanih govedi. To pomeni skoraj desetkratno zvečanje v primerjavi s sedanjimi tržnimi viški teh kmetij. Za program potrebna sredstva znašajo predvidoma 204,000.000 dinarjev.

Boljša kakovost krme

3. Pogoj za večjo proizvodnjo v govedoreji je ureditev sedanjega pretežno travnatega sveta, ki daje zaradi neurejenega vodnega režima nizke pridelke kvalitetno slabe krme. Največ tega sveta je v severovzhodni Sloveniji. Zato je pripravljen program, da bi do leta 1980 uredili vodni režim in meliorirali okrog 17.000 hektarov zemljišč ter jih usposobili za proizvodnjo pšenice, koruze in kvalitetne krme. V naši občini je takih zemljišč približno 3500 ha, največ v porečju Pesnice in Dravinje. Predvidevamo, da bomo porabili za usposobitev teh zemljišč za intenzivno proizvodnjo približno 80,610.000 dinarjev.

Večje kapacitete mlekarne

4. Tolikšno zvečanje tržnih viškov mleka zahteva tudi nadaljnje zvečanje kapacitet ptujске mlekarne, ki naj bi jo razširili tako, da bi zmogla predelati 90 do 100 tisoč litrov mleka dnevno. V ta namen

potrebujemo sredstva v višini 25,000.000 dinarjev.

Več pitancev letno

5. Znano je, da primanjkuje v Sloveniji trenutno okrog 250.000 prašičev na leto; prognoze pa kažejo, da bo ta primanjkljaj še večji, če ne bomo hitreje zvečali prašičereje. V Sloveniji predvidevamo v prihodnjem obdobju naglo zvečanje te proizvodnje. V republiški program se vključuje tudi naš kombinat s predlogom, da bi v TOZD Farma prašičev zvečali proizvodnjo na okrog 70.000 pitancev letno, v TOZD Kooperacija pa zvečali tržne viške prašičev pri zasebnih kmetovalcih za 40.000 prašičev. Tako bi dosegli letni tržni višek z našega območja v višini približno 110 do 120 tisoč prašičev v primerjavi s sedanjim številom 42.000 prašičev na leto. Za to potrebna sredstva znašajo okrog 88,500.000 dinarjev.

Hitrejši razvoj tudi v vinogradništvu in sadjarstvu

6. Tudi hitrejši razvoj vinogradništva, vinarstva in sadjarstva je predviden v okviru programov, ki naj bi imeli prednost v slovenskem kmetijstvu. To je razumljivo, saj imamo v Sloveniji tudi taka območja, kjer pride večji del denarnih dohodkov kmetijskih proizvajalcev iz teh treh panog.

V okviru našega kombinata računamo v družbenem sektorju do leta 1980 zvečati površine vinogradov za 135 ha; tako bi dosegli skupaj okrog 450 ha vinogradov. V zasebnem sektorju bi obnovili najmanj 170 ha vinogradniških zemljišč. V zvezi s tem se mora ustrezno zvečati tudi trsničarstvo. Zaradi zvečanih tržnih viškov vinskega mošta (do tega bo prišlo kot posledica obnove), bo nujno potrebno tudi razširiti kapacitete naše vinske kleti za okrog 20.000 hektolitrov. Predvidena sredstva, ki jih bo treba vložiti v vinogradništvo in kletarstvo, znašajo 58,955.000 dinarjev.

Hruške, breskve in lešniki

V sadjarstvu predvidevamo v družbenem sektorju zvečanje nasadov hrušk za 22 ha, breskev za 25 in lešnikov za 27 ha. V zasebnem sektorju predvidevamo zasaditev plantaž na 11 ha, hrušk na 6, breskev na 4, lešnikov na 16, orehov na 14 in vrtnih jagod na 10 ha. V sadjarstvu nameravamo vložiti skupno 9,253.000 dinarjev.

Možnosti za kvaliteten hmelj

7. Hmelj — zeleno zlato — je za Slovenijo pomemben vir

TMI Košaki Maribor: Gospodarski načrt za leto 1975

Osnovne podatke za sestavo plana za leto 1975 so dale strokovne službe podjetja, ekonomski sektor podjetja pa je koordiniral podatke in izvedel tehnično obdelavo gospodarskega načrta.

Metoda za sestavljanje plana je enaka kot mesečni obračun in temelji na bilanciranju posameznih zaokroženih proizvodnih skupin po fazah proizvodnje. Obračun poslovanja je na osnovi sistema (Nadaljevanje na 10. strani)

Večje kapacitete tovarne močnih krmil

Zaradi velikega zvečanja govedorejske, predvsem pa še prašičerejske proizvodnje, se bo močno zvečala tudi potreba po industrijsko pripravljeni krmi. Zato bo nujno zvečanje kapacitet v TOZD Tovarna močnih krmil. Računamo, da bomo morali usposobiti tovarno za proizvodnjo 80.000 ton močnih krmil na leto, za kar predvidevamo 32,000.000 dinarjev.

Zasebni sektor — koruza in krompir

8. Program intenzivnega zvečanja proizvodnje koruze in krompirja je namenjen predvsem za zasebni sektor kmetijstva. Vanj se zato vključuje TOZD Kooperacija, ki bo skušala kmetovalce predvsem z uvedbo novih kompletnih proizvodnih linij, s kvalitetnim semenom in uvajanjem sodobne agrotehnične zainteresirati za ti dve kulturi. Pri tem bi morali sodobne kmete zainteresirati za nakup ustrezne mehanizacije — seveda pa je to odvisno od obsežnosti zemljišč vsakega posameznega kmetovalca.

Še dva prioriteta programa

9. in 10. V Sloveniji sta izdelana še dva tako imenovana prioriteta programa, in sicer perutninarstvo, v katerem se ne vključuje naš kombinat, ker imamo v Ptujju za to specializirano močno gospodarsko organizacijo, in pa program izgradnje tovarne za predelavo soje, ki ga pripravljajo slovenske in hrvatske oljarne ter tovarne močnih krmil, to je uporabnice soje. V ta program se vključuje naš kombinat le v toliki meri, kolikor bo v prihodnje potreboval sojinih tropin v svoji tovarni močnih krmil. Ker so naše potrebe v primerjavi s skupno proizvodnjo sojarne majhne, so razmeroma majhna tudi sredstva, ki jih bomo v to vložili. Predvidoma bomo potrebovali le 250.000 dinarjev.

Precej smelo novim možnostim naproti

Iz vsega navedenega je razvidno, da se je tudi naš kombinat precej smelo vključil v zvečanje proizvodnje hrane, saj načrtujemo, da bo dal družbeni sektor v našem kombinatu leta 1980 na tržišče približno enkrat večjo količino proizvodov, in to ob malenkostnem zvečanju števila zaposlenih. Tržni viški iz zasebnega sektorja bi bili približno petkrat večji kot v poprečju zadnjih treh let. Brez pomisleka lahko izjavimo, da temeljijo vsi programi našega kombinata na naravnih proizvodnih možnostih in da še za tako občutno zvečanje proizvodnje bo vprašanje prodaje, seveda če bo proizvodnja dosegala kvaliteto, kakršno zahteva trg.

Za tako proizvodnjo potrebna vlaganja znašajo za družbeni sektor 290,321.000, za zasebni sektor pa 295,034 dinarjev ali skupaj za kombinat 585,355.000 dinarjev. Če želimo uresničiti program do konca leta 1980, bi morali vložiti vsako leto v razširitev proizvodnje približno 83,622.000 dinarjev — skupaj za oba sektorja. Ta številka je zelo visoka, vendar bo uresničljiva le, če bomo dobro gospodarili.

V sestavku smo prikazali koncept razvoja izključno za panoge iz kmetijstva in živilske industrije. Ker pa so v KK Ptuj tudi druge dejavnosti (TOZD Tehnoservis, Mizarstvo in žaga, Gozdarstvo, Trgovina, kemična dejavnost v sklopu TOZD Mlekarna in pa Gradbeni remont), bi o konceptu njihovega razvoja spregovorili kdaj drugič.

Branko Voljč, dip. inž.

(Nadaljevanje z 9. strani)
direct-costing, katerega bistvo je v tem, da ugotavlja bruto dohodek. Bruto dohodek pa predstavlja razliko med vrednostjo uporabljenega materiala za naše izdelke (MIZ) in prodajno vrednostjo naših izdelkov. Iz tako ustvarjenega bruto dohodka je potrebno pokriti upravno-prodajne stroške (TUP), amortizacijo, zakonske obveznosti, pogodbene obveznosti, osebni dohodek v

celoti in osebne prejeme. Ostanek pa predstavlja dobiček podjetja.

Komercialna služba podjetja je izdelala plan prodaje, ki je bil osnova za proizvodni plan. Izhajali smo torej iz tržišča, to je iz možne prodaje blaga prek lastne trgovske mreže, prek gostiščne prodaje in izvoza. Vso proizvodno-tehnološko problematiko smo skušali podrediti potrebam tržišča.

I. ZAKOL ŽIVINE PO VRSTAH

Vrsta živine	Zakol v letu 1974 (v glavah)	Zakol v letu 1975 (v glavah)	Indeks 75/74
Govedo za domači trg	6.800	7.300	107
Govedo za izvoz	1.200	1.200	100
Govedo za predelavo	3.000	3.400	113
Govedo skupaj	11.000	11.900	108
Teleta	1.200	1.800	150
Svinje	38.800	42.500	110

V primerjavi planiranega zakola za leto 1975 z dejanskim zakolom v letu 1974 vidimo, da je porast pri govedu in pri prašičih za domači trg in predelavo ter občuten porast pri teletih, zakol goved za izvoz pa bi ostal na lanskem nivoju.

a) Količinska in vrednostna realizacija, bruto dohodek in struktura

Vrsta izdelka	Realizacija		MIZ v 000 din	Bruto doh v 000 din	Struktura bruto doh.
	v tonah	v 000 din			
Goveje meso, domači trg	2.864	65.289	57.689	7.600	16,3
Goveje meso, izvoz	154	5.657	4.999	658	1,4
Telečje meso	168	4.660	3.608	1.052	2,2
Svinjsko meso	1.334	37.028	31.838	5.190	11,1
Klobasni izdelki	2.372	83.013	58.239	24.774	53,1
Suhomesnati izdelki	491	18.739	14.342	4.397	9,4
Mast	287	1.936	1.301	635	1,4
Piščanci	612	14.735	12.601	2.134	4,6
Trgovsko blago	64	1.480	1.242	238	0,5
Skupaj	8.345	232.537	185.859	46.678	100,0

b) Izračun bruto dohodka celotnega podjetja

Realizacija	232.537 dinarjev
Materialni stroški izdelave	185.859 dinarjev
Bruto dohodek	46.678 dinarjev

Bruto dohodek tovarne je vrednost, ki jo bo tovarna dosegla po materialnih stroških izdelave s prodajo izdelkov lastnih prodajal po maloprodajni ceni, zmanjšani za priznani maržo, in s prodajo po grosistični ceni. Bruto dohodek trgovske mreže Košakov pa predstavlja vrednost marže, ki jo priznava tovarna lastnim prodajalnam iz maloprodajnih cen. Bruto dohodek tovarne in trgovske mreže pa predstavlja bruto dohodek celotnega podjetja.

III. DOBIČEK

Bruto dohodek, stroški in dobiček

Bruto dohodek	46.678
Osebni dohodki	20.000
Osebni prejemki	1.000
Upravno-prodajni stroški (TUP)	7.787
Amortizacija	2.328
Zakonske obveznosti	2.926
Pogodbene obveznosti	3.927
Kasaskonto	1.000
Superrabat	500
Dobiček	7.200

Razvojni koncept nove mesne industrije

Tovarna mesnih izdelkov Košaki Maribor si je v dolgoročnem razvojnem programu, ki je te dni v izdelavi, zadala osnovni cilj, da bi v perspektivi predelovali vso surovino s področja sestavljene organizacije združenega dela Kmetijsko prehrambeni kombinat. Tujim kupcem s tega področja ne bi več prodajali živine, temveč le meso in mesne izdelke. Takšen program pa zahteva jasno razvojno politiko tržišča, surovinske baze in predelovalnih kapacitet. Povezati bo potrebno živinorejsko proizvodnjo, tako družbeno kot individualno, prek mesne industrije do tržišča. Skratka, gre za načrtno, sistematično in organizirano akcijo, ki zahteva velike in odgovorne naloge.

PRIČETEK AKCIJE

Republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo zagovarja v svojem programu razvoj pet mesnih industrij v SR Sloveniji, in to:

1. Pomurka Murska Sobota,
2. TMI Košaki Maribor,
3. Emona Ljubljana,
4. Hmezad Celje in
5. Živinopromet Nova Gorica.

Navedeni mesni industriji so bila ponujena republiška in zvezna sredstva materialnih rezerv za gradnjo hladilnic-zamrzovalnic, in to zaradi premajhnih kapacitet v Sloveniji. Preostala mesna industrija ni prišla v poštev za

pridobitev sredstev iz navedenih virov. Žal pa so pri prvem programu razdeljevanja sredstev postavili Košake v drugi plan, po katerem bi lahko dobili sredstva šele po letu 1980. Za tako odločitev je bilo vzrok mnenje, da pač Košaki niso v tako kratkem času sposobni pripraviti razvojni program, projekte in potrebno dokumentacijo za gradnjo hladilnic v prvem planu, to je v letu 1975.

TMI Košaki Maribor pa se je smelo lotila iskanja lokacije, izdelave programa, izdelave projektov in iskanja vseh soglasij. Zataknilo se je pri lokaciji, kar je bilo upravičeno pričakovati. Kolektivu Košakov ni bilo vseeno, kje bo

TMI Košaki: Investicije v letu 1974

Laboratorij	114.587 dinarjev
Obrat I	1.860.093 dinarjev
Obrat II	2.321.758 dinarjev
Prodajalne	1.640.794 dinarjev
Vsega	5.937.234 dinarjev

V glavnem so v planu investicij za leto 1975 zajete skoraj vse investicije, ki v letu 1974 zaradi pomanjkanja sredstev in pa zaradi kreditne nesposobnosti niso bile izvršene.

Laboratorij bo po predvidenih izgotovljen že v decembru 1974. Zastoj je nastal zaradi nepravčasne dobave laboratorijske opreme.

V obratu I se investicije nanašajo v glavnem na namestitve novega parnega kotla in na premestitev ključavničarske delavnice. Približna cena za nakup in montažo novega parnega kotla znaša 538.000 dinarjev. Za nakup novih av-

tomobilov bi potrebovali še okoli 800.000 dinarjev.

V obratu II se investicije nanašajo predvsem na nabavo novih dimnih in kuhalnih komor v predelavi. Večja investicija je tudi asfaltiranje dvorišča med skladiščem gotovih izdelkov in predelavo ter izdelavo pregradne stene na tem dvorišču, predvsem zaradi zahtev sanitarne inšpekcije.

V prodajalnah se investicije v glavnem nanašajo na nabavo novih hladilnih naprav ter strojev za rezanje mesa in na razna manjša gradbena dela.

Zaradi predvidene nove gradnje hladilnic in predelave v Zlatoličju v glavnem nabavljamo le najnujnejša potrebna osnovna sredstva, ki jih potrebujemo za redno poslovanje.

Investicijski program za leto 1975 je parcialni program, ker je osnovni investicijski program obdelan v razvojnem programu gradnje nove mesne industrije v Zlatoličju. Prav tako bomo investicijske plane do dokončne izgradnje mesne industrije obdelovali parcialno v sestavi skupnega programa. Olga Belec

bodoča mesna industrija. Želja je bila, da bi ta bila čim bliže mesta Maribora — pač zaradi stanovanjskih problemov, prevoza delavcev kakor tudi zaradi lažje oskrbe mariborskega bazena. Od šestih možnih lokacij, ki jih je določil Zavod za urbanizem Maribor, je republiška sanitarna in veterinarska inšpekcija potrdila le dve, in to v Staršah in Zlatoličju. Zaradi gospodarnosti, ker so bili lokacijski stroški v Staršah večji kot v Zlatoličju, se je kolektiv odločil za Zlatoličje.

Po odločitvi kolektiva Košakov za lokacijo v Zlatoličju in zaradi akcije na vseh področjih sta republiški sekretariat za kmetijstvo in gozdarstvo ter Zavod SR Slovenije za gospodarsko planiranje spoznala nujnost vključitve TMI Košaki Maribor v prvi plan izgradnje hladilnic na novi lokaciji. S tem pa so sočasno potrdili, da je gradnja nove mesne industrije v podravski regiji ekonomsko upravičena.

POTREBNE REŠITVE V KONCEPTU NOVE MESNE INDUSTRIJE

V konceptu nove mesne industrije, ki je v izdelavi, je potrebno obdelati tale področja:

- tržišče,
- surovinsko bazo,
- predelevalne kapacitete,
- bodočo organizacijo,
- osebni in družbeni standard delavcev ter
- kader.

a) TRŽIŠČE

Tržišče mesa in mesnih izdelkov oziroma večanje tega trga je bistveni element, s katerim lahko upravičujemo nujnost izgradnje nove mesne industrije. V programu bo potrebno realno oceniti in planirati dejanske možnosti plasmaja mesa in mesnih izdelkov v obstoječi in bodoči prodajni mreži TMI Košaki. Tržne možnosti so v veliki meri odvisne od obstoječega tržnega potenciala, so pa tudi odvisne od sposobnosti prodiranja podjetja na trg prek lastne trgovske mreže ter prek domačih in tujih kupcev.

Velik poudarek bo treba dati:

— pridobivanju potrošnikov prek dograjevanja lastne trgovske mreže;

— pridobivanju potencialnih kupcev na zunanjih tržiščih, saj trenutno sploh ni izvoza;

— pridobivanju domačih kupcev.

Večanje prodajnega tržišča bo tako osnova, da bo lahko nova mesna industrija predelevala surovino s področja SOZD Kmetijsko prehrambeni kombinat. Tržni viški živine so že danes občutno večji od trenutnih potreb Košakov, prav tako pa proizvajalci na omenjenem področju planirajo večanje živinorejske proizvodnje.

b) SUROVINSKA BAZA

Vrsta živine	Področje podravske regije 1973	Področje SOZD KPK 1973	TMI Košaki Maribor 1974
Govedo (glav)	28.602	21.157	10.950
Teleta (glav)	6.385	5.035	1.200
Prašiči (repov)	49.013	46.072	38.100

Vir: Branko Voljč, dipl. inž., Analiza surovinske baze 1974. Zbir podatkov 1974, TMI Košaki Maribor.

V tabeli je prikazan odkup živine v letu 1973, in to na področju podravske regije, kamor spadajo občine Ptuj, Ormož, Lenart, Maribor in Slovenska Bistrica, na področju SOZD KPK, to je občin Ptuj, Lenart in Maribor, ter predvideni zakol živine pri Košakih v letu 1974.

Iz prikazanega lahko sklenemo, da predstavlja živinorejska proizvodnja v podravski regiji pomembno panogo. Danes oskrbuje to surovinsko področje s klavno živino klavnice širom po Sloveniji — od Murske Sobote do Nove Gorice. Poslovni odnosi z industrijskimi klavnicami pa temeljijo pretežno na prostem odkupu tržnih viškov in nimajo značaja dolgoročnega sodelovanja. Preusmeritev tega surovinskega področja na novo mesno industrijo zato ne bi smela predstavljati večjega problema.

Če predstavljamo, da bo nova mesna industrija zgrajena za letni zakol 30.000 goved in 115.000 prašičev, vidimo, da bo v programu potrebno nameniti posebno mesto prašičereji, saj je današnja proizvodnja enkrat manjša od predvidenih potreb.

c) PREDELOVALNE KAPACITETE

Izgradnja nove mesne industrije naj bi potekala v treh fazah:

I. faza — leta 1975 — izgradnja hladilnice-zamrzovalnice za 1000 ton blaga;

II. faza — leta 1978 — izgradnja klavnice s potrebnimi spremljajočimi objekti;

III. faza — leta 1980 — izgradnja predelave in preostalih spremljajočih objektov.

Kapaciteta nove mesne industrije bi bila zakol 30.000 goved in 115.000 prašičev na leto, kar pomeni proizvodnjo 26 ton klobasnih in suhomesnatih izdelkov ter 43 ton mesa za tržišče na dan, torej skupaj 69 ton dnevno.

Za izgradnjo I. faze mesne industrije, to je hladilnice-zamrzovalnice, so že izdelani idejni projekti in lokacijska dokumentacija, pridobljena pa so tudi že skoraj vsa soglasja. Razvojni program je v končni fazi izdelave. Potrebno je pričeti le izdelavo glav-

nih projektov. V Uradnem listu SFRJ smo razpisali uvoz opreme. Zbiramo ponudbe za uvozno in domačo opremo. Prav tako se v sklopu vseh petih slovenskih investitorjev pripravlja akcija za skupno nabavo opreme, kjer bo to le možno, da bi s tem dosegli ugodnejše nabavne pogoje. Zvezne materialne rezerve so postavile rok gradnje s pričetkom 1. marca 1975, in pričetek gradnje bo navedena institucija nadzorovala.

Bistveno vprašanje, ki ga bo treba rešiti v programu, je finančna konstrukcija, ki jo bomo morali izdelati na nivoju SOZD Kmetijsko prehrambeni kombinat. Gre za vire sredstev in ekonomičnost gradnje. Trenutno je znana le predračunska vrednost investicije I. faze, in sicer v znesku 12.572.000 dinarjev, za katero je že približno izdelana finančna konstrukcija. Celotno vrednost investicije nove mesne industrije ocenjujemo na 130 milijonov dinarjev (oziroma 13 milijard starih).

č) BODOČA ORGANIZACIJA

V programu po trebno nakazati takšno organizacijo, s katero bo moč funkcionalno povezati nabavo, proizvodnjo, prodajo, distribucijo in obracun. Zaradi fazne gradnje bodo obrati dislocirani, kar predstavlja svojevrsten problem.

d) OSEBNI IN DRUŽBENI STANDARD

Nujno bo treba najti rešitev glede stanovanjske problematike ter prevoza in prehrane delavcev. Delavci, ki se bodo morali prevažati v Zlatoličje, ne smejo čutiti nikakršnih večjih problemov. Prav tako bo potrebno v novi mesni industriji vzpostaviti take pogoje gospodarjenja, da bo moč doseči večji dohodek in večje osebne dohodke zaposlenih.

e) KADER

Z dograditvijo nove mesne industrije se bo število zaposlenih pri TMI Košaki zvečalo od današnjih 420 na 600. Posebno skrb bo potrebno posvetiti pripravljanju novega kadra — tako za proizvodnjo kot tudi za druge službe.

Martin Kovačič,
dipl. ekon.

Premije za teleta

Denar za premije naj bi zagotovile republike

Beograd, 11. novembra (Tanjug). — Delegati Skupščine SFRJ naj bi se v naslednji skupščinski razpravi izrekli o zakonu o premijah za prirejo pitalih telet in juncev ter o zagotovitvi sredstev za izplačilo teh premij kakor tudi o zakonu o premijah za pšenico in o zagotovitvi sredstev za izplačilo teh premij.

Premije za prirejo pitalih telet in juncev naj bi odvrčale »pritisk« na živinorejsko proizvodnjo, ker cen mesa na našem trgu za zdaj ni mogoče še zviševati, upoštevajoč kupno moč potrošnikov. Predlagatelji zato menijo, da bi bilo treba rejcem pitalih juncev izplačevati premije v znesku 3 dinarje za kilogram žive teže, in sicer za prirejo (dobavo in prodajo) od 1. oktobra 1974 do 31. marca 1975.

Tako bi proizvajalcem zagotovili skupno 18 dinarjev za kilogram žive teže, in sicer 15 dinarjev s tržno ceno in 3 dinarje s premijo. Sredstva za izplačilo teh premij naj bi zagotovile republike in pokrajine s posebnim prispevkom. Za izplačilo teh premij bi bilo potrebnih 350 milijonov dinarjev. (Delo, 12. 11. 1974)

POBEG

Norca sta hotela pobegniti iz norišnice. Prvi je skočil čez zid, in ko je na drugi strani pristal, je paznik zaslišal šume, ki jih je ubežnik povzročil. Zavpil je:

»Kdo je tam?«
»Mijav,« je odgovoril ubežnik.

Ko je zid preskočil še drugi norec, je paznik zopet zavpil:

»Kdo je tam?«
»Drugi maček,« se je odrezal ubežnik.

DVE BESEDICI

Tone, ki objema ljubljenco: »Samo dve besedici izreci, pa bom v raj!«

In ljubljenska naglo na to: »Ubij se!«

POKLICI

Frizer: »Striči bi se moral, striči, dragi moj!«

Krojač: »Ti pa bi si moral dati zlikati hlače, vendar ti tega ne oponašam vsak dan.«

Do leta 2000 zagotovljen odkup vseh vinogradniških tržnih viškov

Ptuj, zgodovinsko mesto v severnem delu Slovenije, mesto, ki predstavlja vez med Slovenskimi goricami in Halozami — torej med dvema velikima vinorodnima področjema v Sloveniji, je tudi sicer mesto z dolgoletno vinsko tradicijo. Zato ni čudno, da je v sestavu Kmetijskega kombinata Ptuj tudi močna temeljna organizacija združenega dela Kletarstvo Slovenske gorice, ki s svojim celotnim dohodkom 31 milijonov 550 tisoč dinarjev (to je nekaj več kot tri milijarde starih dinarjev), kolikor ga planirajo za letošnje leto, prispeva svoj delež k letni realizaciji ptujskega kombinata.

Premajhne kapacitete vinskih kleti

V TOZD Kletarstvo Slovenske gorice se že dalj časa sèm ubadajo z izrednimi težavami: zmogljivosti vinskih kleti že zdavnaj več ne zadoščajo naraščajoči proizvodnji vina.

Sedaj ima ta temeljna organizacija naslednje kleti: največjo v Vodnikovi ulici (ki je nasploh najstarejša vinska klet v Ptuj — zgradili so jo v XIII. stoletju, ko so gradili mestno obzidje) — ta klet ima kapaciteto 120 vagonov vina, nato klet pod upravo TOZD Kletarstvo v Trstenjakovi ulici — zmogljivosti 95 vagonov, klet pod upravo Kmetijskega kombinata na Muzejskem trgu — zmogljivosti 65 vagonov, ter končno manjšo klet na Potrčevi cesti. Skupna zmogljivost vseh kleti je 300 vagonov vina.

Čedalje ostrejša razmere na trgu seveda zahtevajo tudi najkvalitetnejša vina. In če hoče Kletarstvo tem zahtevam zadostiti, bo moralo nujno zvečati kapaciteto svojih kleti. Ni namreč vseeno, kako poteka tehnološka proizvodnja vina — vse od predelave grozdja v mošt, prek načina vretja mošta in polnitve vina v steklenice ter končno do dozorevanja vina v steklenicah. Vse to vpliva na kakovost vina, in Kletarstvo s sedanjimi kletmi že komaj dohaja tem zahtevam.

Pa še nečesa ne smemo pozabiti: Kletarstvo odkupuje mošt tudi od zasebnih vinogradnikov. Dejstvo pa je, da je ptujski kombinat med velikimi proizvajalci vina na Štajerskem edini, ki še odkupuje mošt; drugi proizvajalci odkupujejo od vinogradnikov grozdje, ki ga nato sami prešajo. Seveda je način prešanja eden tistih postopkov, ki prav tako odločilno vplivajo na kakovost vina — in prav to je vzrok, da hoče tudi kombinat v prihodnosti od vinogradnikov kupiti grozdje, ne več mošta.

To slednje je še toliko pomembnejše, ker načrtuje kombinat obširno obnovo vinogradov v družbenem in zasebnem sektorju. V perspektivi bo tako skupno z že obnovljenimi vinogradi okoli 1000 hektarov vinogradov v obeh sektorjih. In zaradi premajhnih zmogljivosti kleti že sedaj nastajajo občutni tržni viški, tako da je Kletarstvo primorano višek mošta — in tega ni malo — po nizki ceni prodati mariborskemu Vina-

V perspektivi: kleti za 900 vagonov

TOZD Kletarstvo je izdelalo obsežen načrt. Po njem bi zvečali kapacitete vinskih kleti za 600 vagonov, tako da bi bila skupna zmogljivost kleti 900 vagonov vina. Po tem načrtu bi etapno vsako leto zvečali svoje kapacitete za 100 vagonov. In tako bi bilo Kletarstvo vsaj do leta 2000 sposobno prevzemati vse tržne viške s svojega vinorodnega področja.

In kje bi naj bila nova klet?

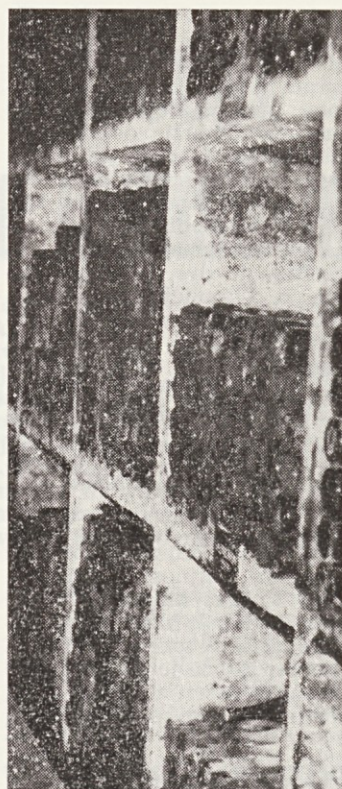
Direktor razvojno tehničnega sektorja KK Ptuj diplomirani inženir Branko Voljč ter direktor TOZD Kletarstvo Slovenske gorice inženir Jani Gönc sta dejala, da je najidealnejša lokacija pri sedanji kleti v Vodnikovi ulici, s tem da bi s podzemeljskim hodnikom to klet povezali z ono v Trstenjakovi ulici. In v tej smeri so tudi izdelali načrte.

Na Vodnikovi ulici bi uredili tudi večjo polnilnico, kjer bi uporabljali najsodobnejšo vinsko tehnologijo.

Skupno z opremo vred bi znašala ta velika investicija 70 milijonov dinarjev — oziroma sedem milijard starih.

Turistična vinska klet za 200 gostov

Vendar zvečanje zmogljivosti vinskih kleti niso edini načrti TOZD Kletarstvo Slovenske gorice. Ta temeljna organizacija namerava dati svoj veliki prispevek tudi k razvoju turizma, ki je glede na številne kulturnozgodovinske spo-

TOZD Kletarstvo Slovenske gorice ima tudi arhiv 30.000 steklenic vina. Najstarejše vino je iz leta 1917 in se imenuje zlata trta. Na sliki: pogled v vinski arhiv.

menike v Ptuj — že tako dokaj razvit.

TOZD Kletarstvo načrtuje ob glavni cesti v Ptuj — ob bencinski črpalki — urediti večji parkirni prostor, in v bližini parkirišča bi uredili degustacijski prostor za 200 gostov. To bi bilo gostišče v stilu klasične vinske kleti. Ker načrtujejo preseliti vinarski muzej v nove prostore v Vodnikovo ulico, ki tako bil gostom nove turistične kleti hkrati omogočen ogled stare in razširjene vinske kleti.

»Turističnega dejavnika nikakor ne smemo prezreti,« je dejal tovariš Gönc. »Že doslej namreč obišče naše kleti celo

Rizling 1926 — tudi vojna vihra je prizanesla temu vinu častitljive starosti. Ker morajo biti steklenice popolnoma na miru, seveda čas zapušča na njih svojo sled. Toda to na kakovost dobro spravljenega vina niti najmanj ne vpliva...

Viktor Hedžet je že 24 let zaposlen v TOZD Kletarstvo Slovenske gorice kot kletar. Od tega je že 16 let glavni kletar. Tovariš Hedžet mora uporabiti lestev, če hoče priti do vrha soda, v katerega gre 37.000 litrov

Ptuj potrebuje kopališče

Delavci Kmetijskega kombinata Ptuj so podrobneje seznanjeni z gradnjo rekreacijsko turističnega centra (RTC), saj so sprejeli odločitev na zborih delavcev v vseh temeljnih organizacijah združenega dela. Nismo pa o njem pisali, niti javno spregovorili širšemu delovnemu kolektivu SOZD. Nekaj vprašanj je bilo posredno že postavljenih — pa tudi neposredno, v taki ali drugačni obliki. V javnih občilih je sicer o tem bilo napisanega precej koristnega, veliko pa tudi takih sporočil, ki niso imele realne osnove.

Za kaj pravzaprav gre? Ali res namerava ptujski kombinat poseči tudi na področje turizma, rekreacije, toplice? Ali ni to razmetavanje strokovnih moči in denarja? Ali bo imel kmet kakšen popust pri kopanju? Kombinatski namreč prevzel ptujске toplice. Ja, sedaj pa bo šlo, ker bodo delavci začeli graditi RTC z motikami in krampi — kot se je nekdo pred nedavnim s svojimi asociacijami izživljal v eni izmed številnih Pavlihe. Lahko bi naštevali še in še!

Zato je prav, da si ogledamo ptujске toplice поблиže in tudi delež, ki si ga je naložil Kmetijski kombinat Ptuj.

Iskali so nahajališča nafte — našli pa termalno vodo

Mesto Ptuj, ki šteje z ožjo mestno okolico okrog 12.000 prebivalcev, doslej ni moglo zgraditi letnega kopališča. Kje so razlogi za to? V tem sestavku nimam namena ugotovljati vzroke tega stanja.

V ptujski okolici so bile pred petnajstimi leti izvedene geološke raziskave za eventualna nahajališča nafte na tem območju. V ta namen so opravili vrsto poizkusnih vrtanj in vrtin. Med najbližjimi mestu Ptujju je bila vrtina v Turnišču oziroma v bližini mestnega gozda.

Ze takrat je bilo znano — seveda ne širši javnosti, da so pri poskusnih vrtanjih naleteeli tudi na termalno vodo, ki bi naj imela tudi ustrezne mineralne lastnosti. Za nahajališče termalne vode v Turnišču pri Ptujju smo po naključju izvedeli pred šestimi

do 800 obiskovalcev dnevno. In skoraj vsaka skupina želi seveda tudi pokusiti naša vina!

Vinarstvo pa je tudi eden tistih pomembnih dejavnikov, ki daje pečat mestu Ptujju. In tako namerava TOZD Kletarstvo Slovenske gorice tudi v Ptujju ohraniti vinsko tradicijo — podobno kot jo ohranjajo znana evropska vinska središča: Zelezno (Eisenstadt) v Avstriji, Porenje v Nemčiji, Burgundija in Alzacija v Franciji in druga. Tam je trgategav pravičati narodni praznik.

Za tak ukrep pa bi morali dobiti soglasja urbanistov, zavoda za spomeniško varstvo, krajevne skupnosti mesta Ptujja ter stanovalcev, medtem ko je politični aktiv Ptujja k tem našim velikopoteznim načrtom že dal svoj pristanek!« je na koncu dejal Jani Gönc.

Besedilo in posnetki:
Milan Cilenšek

leti. Takrat se je občinska skupščina Ptuj odločila obnoviti vrtino v Turnišču in je v ta namen sklenila pogodbo s predstavnikoma INE iz Lendave, ki so to vrtino obnovili. Pri obnavljanju vrtine so v globini nekaj čez 700 metrov naleteeli na neodstranljive ovire in prenehali delo. S tem pa ideja ni bila zavrnjena, temveč le preložena. Takratno občinsko vodstvo se je skupno z nekaterimi gospodarskimi organizacijami povežalo z Geološkim zavodom Slovenije. Za nadaljevanje del pa lokacija v Turnišču ni bila primerna; ta predel je po urbanističnem načrtu predviden za industrijsko cono. Ugotovitve pa so že tedaj kazale na možnost izkoriščanja termalne vode ne samo v rekreativne, temveč tudi v terapevtske namene. Tako so se takratni občinski odborniki odločili za drugo lokacijo — na Bregu. Geološki zavod Slovenije je po nekajmesečnem vrtanju nove vrtine odprl novi vir termalne vode na sedanji lokaciji na Bregu.

Načrti

Prva navdušenja o možnosti izkoriščanja odkrite in odprte tople ter zdravilne vode so dobila svoj odsev v populariziranju teh možnosti. Vsaka možnost ima svoje meje, ni neskončna, zlasti še ne v manj razviti občini. Potrebe so velike, možnosti omejene, zato se je bilo potrebno srečati z realnostjo. Ta pa je bila v odločitvi, da se pripravijo načrti oziroma program za letno in zimsko kopališče ter z ustreznimi skupnimi, potrebnimi objekti za normalno funkcioniranje: z ustreznimi gostinskimi objekti ter vzporednimi objekti, kot so igrišča in parkirni prostori. To pa predstavlja tudi osnovni program izgradnje RTC. Kasneje bi naj zgradili še druge objekte, ki bodo namenjeni za zdravstveno dejavnost, čeprav se bo že del zdravstvenih dejavnosti vključil tudi v objekte, našteje v osnovnem programu.

Po izdelanih analizah lastnosti vode niso samo termalno-fizikalne narave, temveč tudi kemično-mineralno-zdravilne narave.

Prvenstvene potrebe prebivalstva Ptujja in njegove najbližje pa tudi širše okolice je kopališče. Za to je pokazalo razumevanje celotno ptujsko gospodarstvo, ko je pristopilo k iskanju možnosti za realizacijo te nuje. Osnovni princip je bil, da je izgradnja RTC zadeva celotnega ptujskega gospodarstva. Seveda ob tem ni bilo misljenih občani, ki so zaproseni v izvangospodarskih dejavnostih.

Ta ideja je dobila vso podporo v vseh samoupravnih organih kot tudi v družbenopo-

litičnih organizacijah, ne nazadnje pa tudi med občani Ptujja, ko so se z referendumom odločali za uvedbo krajevnega samoprispjevka.

KK Ptuj — nosilec investicije

Nosilec izvedbe te investicije ne more biti občinska skupščina, zato se je občinsko vodstvo obrnilo na organizacijo združenega dela, da bi prevzela ena izmed njih izvedbo investicije RTC. Tako je prvotno investicijo prevzelo gostinsko podjetje Haloški bisser — grad Borl, ki pa je zaradi objektivnih razlogov sodelovanje odpovedalo.

Izvedba investicije je bila ponujena Kmetijskemu kombinatu Ptuj. Delavci vseh temeljnih organizacij so na zborih obravnavali predlog in ga povsod sprejeli. Pogoji, v katerih so delavci Kmetijskega kombinata Ptuj prevzeli izvedbo investicije, pa so naslednji: pri investiciji sodeluje kombinat le z deležem, preračunanim na osnovi kriterijev, kot velja za drugo ptujsko gospodarstvo (1000 dinarjev na zaposlenega in 8% dohodka, izračunanega po zaključnih računih za leto 1973). Tudi o tem so zbori delavcev odločili že spomladi letos. Vse TOZD so tudi opozorile, da zaradi RTC ne smejo biti prizadete druge dejavnosti v kmetijskem kombinatu.

Sredstva, zbrana iz krajevnega samoprispjevka krajevne skupnosti Ptuj v višini 2.000.000 dinarjev, se vložijo v RTC kot dotacija. In končno so tu še sredstva, ki jih organizacije združenega dela namensko oročajo pri KB Ptuj za kreditiranje izgradnje RTC.

Pripravljalna dela bi se morala pričeti že v letošnjem letu. Rok dograditve letnega bazena je kratek, saj bi morali

že v naslednji letni sezoni predati bazen osnovnemu namenu.

Vsa dela pri programu, idejnem programu in glavnem objektu so zaupana projektivni organizaciji Investa iz Ljubljane, ki je temeljna organizacija združenega dela Mercatorja. Ta projektivna organizacija je bila namreč najboljši ponudnik. Roki za izdelavo in pripravo so dogovorjeni.

Sklep o prenosu pravic in obveznosti na Kmetijski kombinat Ptuj, kar je sprejela občinska skupščina na zadnji seji, je hkrati osnova za pripravo in podpis posebne pogodbe o obveznosti in pravicah Kmetijskega kombinata Ptuj, ki prevzema izvedbo investicijskih del, kot tudi občinske skupščine in drugih organov, ki jim s sklepom o prenosu obveznosti in pravic na KK Ptuj ne prenehajo obveznosti. Za to je imenovana posebna komisija, sestavljajo pa jo predstavniki Izvršnega sveta občinske skupščine, kreditne banke, službe družbenega knjigovodstva, projektanta, investitorja in gospodarstva. Tako bo bdel nad izgradnjo tudi poseben družbeni organ, ki bo povezoval vse interese ter skupno z delavci Kmetijskega kombinata poskrbel za to, da bodo občani Ptujja in ptujске občine čimprej dobili že težko in dolgo pričakovano letno kopališče.

Franc Tetičkovič

• Srce lepe ženske je kot telefon: velikokrat je zasedeno, ni redkost, da je zvezano z napačno številko, včasih ima motnje, a o tem, kadar se tretja oseba vmeša v linijo, bolje da ne govorimo...

Franc Tetičkovič: »Delavci v vseh temeljnih organizacijah združenega dela Kmetijskega kombinata Ptuj so se odločili, da bo KK Ptuj nosilec izgradnje rekreacijsko turističnega centra v Ptujju.«

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov kooperantov

Po 21. členu statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji (Uradni list SRS, št. 1/73) se lahko oseba, ki z osebnim delom opravlja v SR Sloveniji kmetijsko dejavnost, pa ni obvezno zavarovana po kakšni drugi osnovi, zavaruje v obsegu kot oseba v delovnem razmerju, če združi svoje delo in delovna sredstva z zadrugo, z obratom za kooperacijo ali z drugo organizacijo združenega dela. Izpolniti pa mora pogoj, da dosega v proizvodnem sodelovanju najmanj tolikšen osebni dohodek, kot je s samoupravnim sporazumom oziroma predpisom določen kot najnižji osebni dohodek delavca v združenem delu, ki še zagotavlja delavcu njegovo socialno varnost in stabilnost.

Pogodba o zavarovanju kmetov kooperantov

Po tem predpisu sta sklenila Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji in Zadruga zveza SR Slovenije pogodbo, s katero se ureja izvajanje zavarovanja kmetov kooperantov. Pogodba o izvajanju pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov v SR Sloveniji je bila objavljena v Uradnem listu SRS, št. 13/74.

Značilnosti te pogodbe so:

— pokojninsko in invalidsko zavarovanje je prostovoljno;

— pokojninsko in invalidsko se zavaruje samo tisti kmet kooperant, ki izpolnjuje določene pogoje glede na višino ostvarjenega osebnega dohodka, v tekočem letu vsaj 1050 dinarjev;

— zavarujejo se lahko tudi družinski člani, kolikor vsak zase izpolnijo pogoje glede višine ostvarjenega osebnega dohodka;

— ali je izpolnjen pogoj višine čistega osebnega dohodka za pridobitev lastnosti zavarovanca, ugotavlja organizacija, s katero zavarovanec proizvodno sodeluje;

— kmetje kooperanti bodo zavarovani po osnovi, ugotovljeni po dejanskem čistem osebnem dohodku; dokler pa način ugotavljanja ne bo določen sporazumno po obeh pogodbenih strankah, so zavarovanci zavarovani po eni od naslednjih osnov, za katero se odločijo ob vložitvi prijave:

Zavarovalna 1973 din	osnova 1974 din	Zavarovalni razred
1100	1274	V
1400	1621	IV
1700	1969	III
2000	2316	II
2300	2663	I

— prijavo v zavarovanje ter vse drugo poslovanje v zvezi s plačevanjem prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje opravi organizacija, s katero kmet proizvodno sodeluje;

— za plačilo prispevka solidarno odgovarjata organizacija in zavarovanec;

— za zavarovanje po tej pogodbi od 1. januarja 1973 se zavarovanec lahko odloči v enem letu od dneva uveljavitve te pogodbe, to je do 14. aprila 1975.

Sklep o plačilu prispevkov kmetov zavarovancev

Hhrati z navedeno pogodbo je bil v isti številki Uradnega lista SRS objavljen sklep o višini in načinu plačila prispevka, ki ga zavarovanci kmetje plačajo, da se jim čas opravljanja prejšnje kmetijske dejavnosti všteva v pokojninsko dobo. Ta sklep je izdelala skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja po 346. členu statuta skupnosti.

Zavarovancem kmetom se čas opravljanja kmetijske dejavnosti pred 1. januarjem 1973 všteva v pokojninsko dobo, če plačajo za ta čas ustrezn prispevek. Prispevek se odmerja od osnove, po kateri je kmet zavarovan v času plačila prispevka, odmerja pa se po stopnji, ki velja v času plačila prispevka. Če se zavarovanec kasneje odloči za višjo osnovo, bo moral plačati razliko med obema osnovama tudi za uveljavljeni dokup.

Uveljavitev prejšnjih zaposlitev

Kmet kooperant ima glede na določbo 184. člena temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju tudi možnost, da dokazuje obdobja prejšnjih zaposlitev iz naslova delovnega razmerja ter posebne dobe s pričami v enem letu od dne-

va, ko se prijavi v pokojninsko in invalidsko zavarovanje. To pa ne velja za kmete, ki so bili po 1. januarju 1967 že pokojninsko in invalidsko zavarovani po obrazcu M-1, ki je predpisan enotno za prijavljanje v zavarovanje, pri pristojni strokovni službi skupnosti zdravstvenega zavarovanja, na območju katere je organizacija, s katero zavarovanec proizvodno sodeluje. Prijavi morajo priložiti delovno knjižico.

Kmetje kooperanti, ki se bodo zavarovali po pogodbi, bodo z dnem prijave črtani iz evidence starostnega zavarovanja kmetov, to pa bo sporočeno davčni upravi pristojne občinske skupščine z zahtevom, da pošlje obvestilo o višini tistega dela prispevka, ki ga je plačal kmet kooperant po 1. januarju 1973 sam za starostno zavarovanje kmetov, in sicer ločeno za čas od 1. januarja do 31. decembra 1973 ter ločeno za čas po 1. januarju 1974. Po dobljenih podatkih bo strokovna služba skupnosti zdravstvenega zavarovanja sporočila finančni službi direktije skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja podatke o višini plačanih prispevkov, ki jih je treba prenesti iz sklada starostnega zavarovanja kmetov na poseben konto, ki bo določen v okviru finančnega načrta za zbiranje teh sredstev. Pri tem je treba posebej opozoriti na to, da ostanejo kmetje kooperanti še naprej zavezanci prispevka za starostno zavarovanje kmetov v primerih, ko je na tej kmetiji že nekdo uveljavil pravico do starostne pokojnine kmeta (preužitkar).

Prispevke za pokojninsko in invalidsko zavarovanje plačuje organizacija, s katero zavarovanec proizvodno sodeluje. Po dogovoru med skupnostjo pokojninskega in invalidskega zavarovanja in Zadrugo zvezo Slovenije zapadejo prispevki v plačilo za nazaj zadnji dan četrtletja. Če organizacija do tega dne prispevkov ne plača, se ji zaračunajo kazenske obresti po 312. členu statuta v višini 0,1 % na dan.

Glede na to, da se nanaša ta pogodba izključno na pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov kooperantov, ostanejo ti kmetje in njihovi družinski člani še naprej zdravstveno zavarovani kot kmetje. Zato se glede zdravstvenega zavarovanja s to pogodbo nič ne spreminja, in tako ostanejo stopnje prispev-

kov in osnova za odmero prispevkov za zdravstveno zavarovanje enaki kakor doslej.

Zavarovanec kmet, ki želi uveljaviti štetje obdobja opravljanja prejšnje kmetijske dejavnosti v pokojninsko dobo, vložiti ustrezen zahtevek neposredno pri strokovni službi pristojne skupnosti zdravstvenega zavarovanja, na območju katere je organizacija, s katero zavarovanec kmet proizvodno sodeluje. Zahtevku priloži potrdilo pristojne občinske skupščine, da je opravljal v določenem razdobju pred 1. januarjem 1973 kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic.

Opravljanje samostojne gospodarske dejavnosti

Poleg tega opozarjamo še na pogodbo o izvajanju pokojninskega in invalidskega zavarovanja oseb, ki opravljajo samostojno gospodarsko dejavnost (Uradni list SRS, št. 22/74), ki je sicer naravnana na osebe, ki po določilih obrtnega zakona (Uradni list SRS, št. 26/73) z osebnim delom in s svojimi sredstvi opravljajo obrtno, gostinsko, avto prevozniško in brodarstvo dejavnost ter prodajo na drobno, in osebe, ki po 9. členu zakona o gostinski dejavnosti (Uradni list SRS, št. 42/73) opravljajo gostinsko dejavnost po pogodbi z organizacijo združenega dela ali drugo organizacijo, oziroma osebe, ki po 26. členu temeljnega zakona o blagovnem prometu (Uradni list SFRJ, št. 1/67) opravljajo trgovsko dejavnost po pogodbi z gospodarsko organizacijo, vendar v svojem 2. členu omenja tudi kmete. Kmet, ki opravlja kakšno izmed naštetih samostojnih dejavnosti, je namreč zavarovan iz naslova samostojne dejavnosti, če opravlja to dejavnost kot glavni poklic in če predstavlja dohodek od te dejavnosti pretežen vir za njegovo preživljanje.

SEM — A NISEM...

Srečala so se tri dekleta, pa so se pričela predstavljati:

Prva: Sem s Skotske, a ne pijem viskija.

Druga: Sem iz Švice, a ne jem stra.

Tretja: Sem z Deviških otokov, a nisem devica...

Osební dohodek v kmetijskih pridelkih

Pridelek:	100 kg pridelka (1973)
Pšenica	60,09 din
Koruza	53,13 din
Krompir	66,07 din
Mleko	87,30 din
Plemensko govedo	325,63 din
Pitano govedo	521,00 din
Prašiči	501,42 din
Jabolka	170,63 din
Grozdje	332,31 din

Bruto osebni dohodek v din/m³ gozdnih sortimentov (1974)

	Prostorninski les listavcev	Sortiment iglavcev	Hlodovina listavca
Posek in izdelava	78,00 din	52,00 din	31,20 din
Spravilo	52,00 din	41,60 din	52,00 din
Nakladanje	52,00 din	41,60 din	52,00 din
Skupaj	182,00 din	135,20 din	135,20 din

Način izračuna osebnega dohodka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Primer A: na kmetiji so v kooperaciji pridelali in oddali organizaciji v enem letu:

	Delež. oseb. doh. v 100 kg pridelka	Skupaj OD
mleka 7000 l	87,30 din	6.111,00 din
pitancev 1000 kg	521,00 din	5.210,00 din
krompirja 3000 kg	66,07 din	1.982,10 din
Skupaj OD v enem letu		13.203,10 din

OD na mesec znaša torej 1100,25 din. Tak osebni dohodek zadostuje za uvrstitev zavarovanca v V. zavarovalni razred, kjer je zavarovalna osnova 1100 din.

Primer B: na kmetiji so v kooperaciji pridelali in oddali organizaciji v enem letu:

	Delež. oseb. doh. v 100 kg pridelka	Skupaj OD
mleka 15.000 l	87,30 din	13.095,00 din
pitancev 1500 kg	521,00 din	7.815,00 din
krompirja 5000 kg	66,07 din	3.303,50 din
Skupaj OD v enem letu		24.213,50 din

Osební dohodek na tej kmetiji znaša na mesec 2017,80 din in zadostuje za uvrstitev zavarovanca v II. zavarovalni razred, kjer je najnižja zavarovalna osnova 2000 din.

Primer C: na kmetiji so v kooperaciji pridelali in oddali organizaciji v enem letu:

	Delež. oseb. doh. v 100 kg pridelka	Skupaj OD
mleka 4000 l	87,30 din	3.492,00 din
pitancev 2500 kg	521,00 din	13.025,00 din
Skupaj OD (kmetij. dejavnost) v enem letu		16.517,00 din

Poleg navedenih količin kmetijskih pridelkov pa so oddali gozdnogospodarski organizaciji:

	Delež. oseb. doh. v m ³	Skupaj OD
prostorninskega lesa listavcev 15 m ³	182,00 din	2.730,00 din
sortimenta iglavcev 18 m ³	135,20 din	2.433,60 din
Skupaj OD (iz gozda) v enem letu		5.163,60 din

Skupni osebni dohodek iz kmetijske in gozdne proizvodnje v enem letu znaša **22.150,60 din.** Torej znaša OD na mesec 1845,90 din, le-ta pa dovoljuje razvrstitev zavarovanca v III. zavarovalni razred.

Zbrala in priredila
Silva Gorjup

Tiskovna konferenca o premiranju plemenskih telic in govejih pitancev

Živinorejci bodo prejeli zaostale premije

28. oktobra je bila v Ptujú tiskovna konferenca, ki jo je sklical Živinorejsko veterinarski zavod. Konferenca so se udeležili številni predstavniki kmetijskih in živilskih organizacij združenega dela podravske regije, predstavniki sklada za pospeševanje živinoreje v SRS ter predstavniki tiska, radia in televizije.

Namen konference je bil, da bi se navzoči v širšem razgovoru seznanili z vzroki, zakaj živinorejci na podravske območju niso prejeli premij za plemenske telice in za goveje pitance, in sicer za lansko in letošnje leto. Medtem pa so živinorejci preostalega območja Slovenije premije prejeli, in tako so bili štajerski živinorejci postavljeni v neenakopraven položaj.

Tajnik živinorejske poslovne skupnosti Slovenije Tone Zorc, dipl. inž., je zbranim prikazal analizo zadružnih regresov in premij za lansko in letošnje leto, pri čemer je naglasil, da sta pglavitna vzroka, da rejci premij niso prejeli, tadva: 1. organizacije združenega dela niso pravočasno pošiljale ustrezne dokumentacije republiškemú skladu; in 2. Tovarna mesnih izdelkov Košaki Maribor vse do tedna dni pred konferenco ni podpisala samoupravnega sporazuma o sodelovanju v skladu za pospeševanje živinoreje; s tem tovarna Košaki tudi ni prispevala deleža v sklad, iz katerega te premije plačujejo.

Direktor TMI Košaki Franc Slamič in vodja nabave Franc Šuman sta pojasnila, zakaj je njihova delovna organizacija podpisala sporazum šele pred kratkim. Lani se živinorejci na štajerskem področju niso ravnali po sporazumu. Pitana goveda so prodajali po višjih cenah od dogovorjene. Cene so navijali priložnostni kupci, ki so prihajali od drugod. TMI Košaki odkupi na tem območju le eno tretjino klavnih goved, in ker jih je morala plačevati po veliko višjih cenah od dogovorjene, ni mogla prispevati še določenega deleža podpisnikov sporazuma v živinorejski sklad. Pri visokih prodajnih cenah tudi živinorejci niso iskali regresa za prodane živali tako kot letos, ko so se razmere na trgu spremenile na slabše. Poleg tega je bila tovarna Košaki tudi v izrednih finančnih težavah: zaradi nelikvidnosti odjemalcev njenih izdelkov ji le-ti dolgujejo že 25 milijonov dinarjev (to pa sta dve in pol milijarde starih dinarjev).

S prispevkom TMI Košaki so povezane tudi premije za izbrane plemenske telice. Zato se je kolektiv tovarne Košaki teden dni pred to konferenco odločil za podpis sporazuma in plačilo prispevka od mesa tudi za nazaj, in to za vse lansko in letošnje leto. Tako bodo zagotovljene premije za prijavitelne plemenske telice v organizirani reji in regres za prodane pitance v tem letu. Neizplačane premije in regres so že presegle milijon dinarjev.

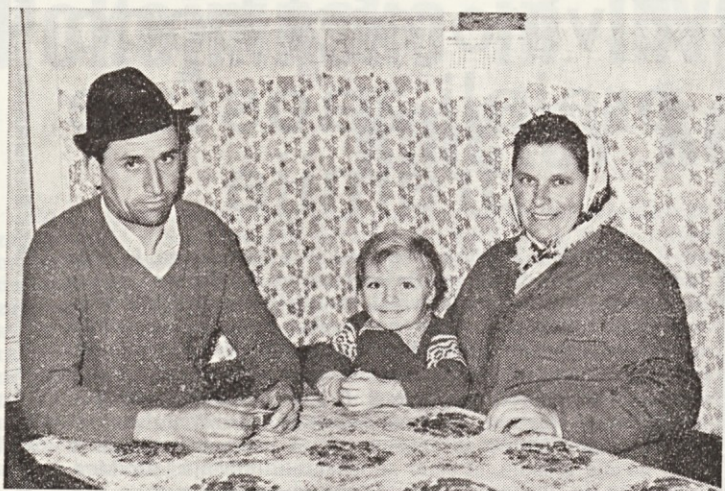
Tako bodo živinorejci najkasneje do konca tega leta prejeli vse zaostale premije. Na noben način namreč ne smemo prekiniti intenzivne reje goveje živine, saj bi se v nasprotnem primeru lahko že čez leto dni znašli v položaju, ko bi govejega mesa hudo primanjkovalo; to bi seveda privedlo do dejstva, da bi cena govedine izredno poskočila.

Zastopnika TMI Košaki pa sta na konferenci hkrati izrazila prošnjo svojega kolektiva do živinorejcev, naj bodo solidarni tudi takrat, ko je po živini veliko popraševanje, in naj jo prodajajo po dogovorjenih cenah, četudi priložnostni kupci ponujajo več.

M. C.

NASO POT, glasilo delovnih skupnosti sestavljene organizacije združenega dela Kmetijsko prehrambeni kombinat s sedežem v Ptujú, izdaja delavski svet SOZD. Glasilo ureja uredniški odbor: Ivan Bauman, Miro Bauman in Franc Kovačič (Agrokombinat Lenart), Anton Pučko, Rezika Sajevec in Marjan Simon (Agrokombinat Maribor), Silva Gorjup, Ciril Kolarič in Franc Tetičkovič (Kmetijsko kombinat Ptuj) ter Maks Budja, Danica Humar in Jože Murko (Tovarna mesnih izdelkov Košaki Maribor). Predsednik uredniškega odbora ter glavni in odgovorni urednik Franc Tetičkovič, lektor in tehnični urednik Milan Čilenšek. Glasilo izhaja mesečno v nakladi 4500 izvodov ter ga prejemajo vsi prejemniki brezplačno. Prispevke pošiljajte na naslov: Kmetijsko prehrambeni kombinat, uredništvo Naše poti, 62250 Ptuj, Muzejski trg 2, telefon 77-351, interna 30. Rokopisov in slik ne vračamo. Tiska Ptujújska tiskarna, Ptuj, Jadranska 17.

Preusmeritev je zelo gospodarna

Pri Firbasovih doma: gospodar Vlado, najmlajši član družine — štiriletni Radko — in gospodinja Marija

Navidez preprosta kmetija — nič posebnega, nekolikanj blatno dvorišče, zraven hlevov gospodarsko poslopje in ob njem cela vrsta kmečkega orodja in priprav. Po dvorišču se sprehajajo kokoši, psiček zvedavo pogleduje po nas — prišlekih; lajati si ne upa.

To bi bil prvi vtis kmetije 42-letne Marije in 41-letnega Vlada Firbasa v Moškanjcih 9 pri Ptujju. Ko sem v ptujskem obratu za kooperacijo povedal, da bi želel obiskati eno izmed njihovih preusmerjenih kmetij — vendar tako, ki o njej še nihče ni pisal, so se bili tovariši odločili prav za kmetijo družine Firbas. In ko sem se odpravil v Moškanjce, sta z menoj odšla tudi diplomirani inženir Stanko Korenjak — tehnični vodja strokovne službe pri obratu za kooperacijo KK Ptuj, in pa Martin Lenart, zasebni kmetovalec z Mestnega vrha 12 pri Ptujju, ki načrtuje preusmeritev svoje kmetije na prašičerejo.

V kuhinji smo posedli, in gospodinja Marija — ki je bila o našem obisku obveščena že vnaprej — je na mizo polčila zajeten sveženj papirja in kartotek.

Sprva 3, v bližnji prihodnosti 20 svinj

Kmetija družine Firbas obsega devet hektarov, od česar je na enem hektaru posajen krompir, na 80 arih pšenica, na dveh hektarih koruza, na poldrugem hektaru se razprostirajo travniki in gozd, na okoli 50 arih, ki so v Halozah, pa imajo nekaj vinograda in zopet gozd.

Preden so se bili odločili za preusmeritev, so imeli pet krav, prav toliko govejih pitancev in tri svinje.

Bilanca po preusmeritvi je takale: štiri krave, dva pitan-

ca, 14 plemenskih svinj in en merjasec, šest stojišč za svinje pa je za sedaj še praznih — vendar ne bodo dolgo.

Firbasovi so kmetijo preusmerili letos. Zanimalo me je, kaj jih je pravzaprav napotilo, da so se bili odločili za preusmeritev. Pa je gospodinja Marija povzela:

»Pred dvema letoma je kombinat priredil strokovno ekskurzijo h kmetovalcem v Lipnico. Ko sem tedaj videla, kako lepo in uspešno napredujejo preusmerjene avstrijske kmetije, sem pričela tudi jaz razmišljati o tej možnosti. Preusmeritev pa mi je svetoval tudi vodja proizvodnega okoliša Gorišnica inženir Stanko Tomanič. Ni me bilo potrebno dolgo prepričevati — odločila sem se, in tovariš Tomanič mi je izdelal načrt preusmeritve.

Sočasno sem pri Kmetijskem kombinatu Ptuj zaprosila za kredit osem milijonov starih dinarjev ter kredit prek hranilno kreditne službe tudi dobila. Tako smo si nabavili traktor, plug, koruzno sejalnico in obračalnik.«

Kooperantsko razmerje

Pri Firbasovih so se torej odločili preusmeriti kmetijo v prašičerejo. Preusmeritev so izvedli letos. Ja, kakšni so vendar odnosi med kooperantom in obratom za kooperacijo? To je pojasnil tovariš Korenjak:

»Obrat za kooperacijo daje zasebnim kmetovalcem — v našem primeru Mariji Firbas — v rejo plemenske svinje, hkrati pa jim oskrbi tudi merjasca. Obveznost zasebnih kmetovalcev sedaj je, da vzredijo pujske — in izključno z njimi vračajo obratu sredstva, ki jih je obrat porabil za nakup svinj in merjasca. Ceni priračuna obrat 6,5 odstotka obresti.

Obrat se torej zavezuje, da od rejca v vsakršni okolnosti pujske prevzame. Vendar je tu določena meja teže pujskov: pujski, ki jih rejec predaja obratu, morajo tehtati 20 do 25 kilogramov.

Takoj pa moram poudariti, da obračunava obrat pujske po ceni, ki je za 45 odstotkov višja od tržne cene na okoliških vzrejnih področjih Maribora, Ptujja in Varaždina. Če je na primer tržna cena bekonja 15 dinarjev za kilogram žive teže, obračunava obrat pujske po 21,50 dinarja.

Seveda ne moremo govoriti zgolj o obračunavanju; brž ko namreč rejec s pujski poravnava svoj dolg, redi nadaljnje pujske v svojo korist — in odteje mu obrat pujske odkupje.«

Rekord: 18 pujskov

Letos, prvo leto kmetovanja na preusmerjeni kmetiji, redijo Firbasovi devet svinj. Te svinje so povrgle 83 pujskov.

Rekord je vsekakor tri leta stara svinja, ki ni nikdar imela manj kot 14 pujskov, največ pa jih je imela 18. Skupno je

povrgla 160 pujskov, vendar meni Marija Firbas, da to še ni vse. Če vzamemo povprečno oceno, da dá obrat rejcu mlado plemensko svinjo, potem ko je stara povrgla do sto mladičev, si kaj lahko predstavljamo izredno plodnost Firbasove svinje rekorderke.

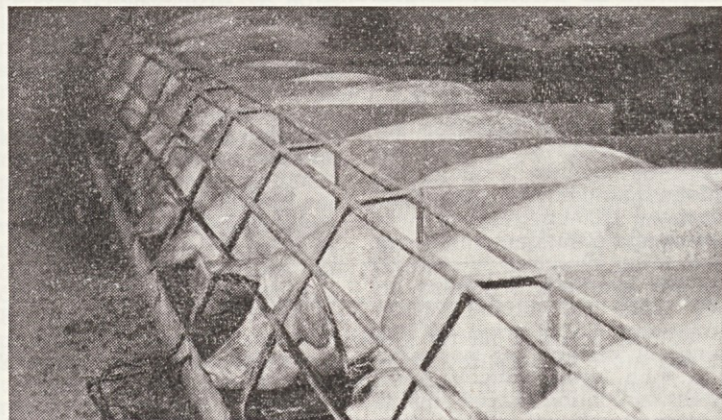
Seveda poteka vzreja svinj in mladičev po natančno določenem načrtu. Načrt zajema vrsto krmil v času brejosti in v času dojenja, vrsto krmil za mladiče idr.

Vsaka plemenska svinja ima seveda svojo »osebno izkaznico« — temu dokumentu pravimo rodovniški list. Nanj vpisuje rejec vse pomembne podatke: skotenje, zaskočenje, prasiatve, število pujskov — ločeno po spolu, morebitne bolezni in pogin idr.

Ko sem že pri teh podatkih, naj povem, da pri Firbasovih še niso imeli pogina svinj — vsaj ne v zadnjih 18 letih, kolikor časa je gospodinja tovarišica Marija.

Firbasovi drugače

Vso dokumentacijo svinj vodi pri Firbasovih 17-letni sin

Svinje so lepo razvrščene — vsaka v svoji pregradi

Pravijo, da tudi pujski prinašajo srečo. Če je to res, ne moremo trditi. Za družino Firbas pa so pujski tisti kapital, zaradi katerega je preusmerila svojo kmetijo

Dosedanje gospodarjenje TOZD Gozdarstvo

TOZD Gozdarstvo Kmetijskega kombinata Ptuj gospodari s 5100 ha družbenih gozdov na območju Slovenskih goric, Dravskega in Ptujskega polja ter Haloz.

V njih so zastopani listavci (v glavnem bukev, hrast, gaber, kostanj in drugo) s 65 %, iglavci (bor, jelka, smreka, macesen) pa s 35 %. Za predelavo lesa iglavcev lastne proizvodnje imamo žago s polnojarmenikom na Hajdini.

Letna količina posekanega lesa znaša 20.000 m³; od tega proizvedemo 14.500 m³ tehničnega lesa, drugo so drva in sečni odpadki.

Za prevoz lesa imamo lasten kamionski vozni park, za spravilo lesa pa gozdne traktorje.

Lanski celotni dohodek je znašal 7.938.000 din, ostanek dohodka pa 757.600 din. V letošnjem letu načrtujemo celotni dohodek v višini 10.141.000 din, ostanek dohodka pa 2.079.000 din.

Dosedanji rezultati gospodarjenja v letošnjem letu kažejo, da bomo letni načrt dosegli in preseglji, saj je znašal ostanek dohodka za prvih 9 mesecev 1974. leta 2.580.000 dinarjev, čeprav so se v drugem

polletju pričele težave s prodajo gozdnih sortimentov, še posebej pa s pravočasnim plačilom prodanega lesa s strani kupcev, kar vse je odsev splošne svetovne gospodarske krize.

Največ pozornosti obnovi

Naša delovna organizacija je posvečala vsa leta svojega obstoja največ pozornosti obnovi, premeni in melioraciji degradiranih gozdov v Halozah ter zvečanju gozdnega fonda s pogozdovanjem nerentabilnih negozdnih zemljišč (pašnikov, lazov itd.). Vsa ta dela smo opravljali z lastnim denarjem iz amortizacije gozdov. Ta dela smo v večji meri pričeli najprej na območju Stoperc, kjer so obstajale velike površine manjvrednih mlajših, v glavnem gabrovih sestojev na zelo dobrih in rodovitnih tleh. Sestoj smo spreminjali v hitro rastoče nasade iglavcev (macesen, zeleni bor, smreka duglazija, tuja), in ko se je pokazal uspeh, smo ta dela razširili na območje celotnih Haloz, pa tudi na Slovenske gorice in Ptujsko polje. Razen z iglavci smo na primernih rastiščih pogozdovali tudi z listavci (javor, jelša, jesen), zaradi izboljšanja strukture pa smo posejali v bukovih gozdovih tudi večje količine semena jelke, v nižinskih gozdovih pa seme rdečega hrasta in zelenega bora.

Do konca leta 1973 so bila opravljena naslednja dela (od teh 70 % na območju Haloz): pogozdovanje je bilo opravljeno na 387 ha zemljišč, od tega 358 ha z iglavci, 29 ha z listavci, pri čemer smo porabili 2.330.000 sadik.

Spopolnitve so bile na 88 ha zemljišč s 300.000 sadikami. Posejali smo 4.729 kg jelovega semena, 1.165 kg semena rdečega hrasta in 9 kg semena zelenega bora.

Izboljšane gozdne ceste

Osnovni pogoji za izvršitev vseh navedenih del kot tudi vsakoletnih del pri rednem izrabljanju gozdov je bila ustrezna prometna mreža. Prej, posebno v Halozah, gozdnih cest ni bilo, temveč so obstajale samo gozdne poti za konjsko in volovsko vprego. S

pojavo buldožerja kot glavnega stroja pri gradnji gozdnih cest so se tudi v Halozah stvari hitro izboljšale. Do konca leta 1973 smo zgradili osnovno prometno mrežo, in sicer 46 km gozdnih kamionskih cest in 17 km traktor-skih vlak.

V prihodnjih letih nameravamo nadaljevati z zastavljenim delom in načrtujemo vsako leto pogozditev 50–60 ha zemljišč v okviru melioracij, premen ter spreminjanja negozdnih v gozdne površine. Tudi osnovno cestno mrežo bomo širili še naprej z gradnjo priključkov.

Samoupravno organiziranje

S sprejetjem nove ustave in novega republiškega zakona o

gozdovih čakajo našo delovno organizacijo odgovorne naloge na področju samoupravnega organiziranja. Ena od prvih nalog je sprejetje samoupravnega sporazuma o konstituiranju samoupravne interesne skupnosti za gozdarstvo gozdnogospodarskega območja Maribor, o katerem poleg naše razpravljajo že tudi tiste gospodarske organizacije, ki se bodo vključile v ta sporazum, kot so primarna lesna industrija in kemična predelava, kmetijstvo, lovstvo, turizem, vodne skupnosti in druge organizacije, ki so zainteresirane za obstoj gozdov.

Samoupravne interesne skupnosti gozdarstva vseh gozdnogospodarskih območij v SRS bodo nato konstituirale še republiško samoupravno

(Nadaljevanje na 18. strani)

Branko, ki obiskuje srednjo kmetijsko šolo v Mariboru in bo po končanem šolanju prevzel kmetijo.

S ponosom je Marija dejala, da je Branko pravcati rekorder v molži: v šoli je pomolzel osem krav na uro, kar je izredno veliko.

Pri Firbasovih je doma še 19-hčerka Milena, sicer kuharica v osnovni šoli Gorišnica (mimogrede naj omenim, da nam je skuhala izvrstno kavico), zelo korajžen pa je tudi štiriletni Radko, katerega risbice so pritrjene na steno v kuhinji.

Novi čas je korenito spremenil življenje tudi na kmetih. Zastarele hleve so pri Firbasovih zamenjala stojišča s pregradami in v stojiščih ima vsaka svinja svoj odrejeni prostor. Tudi odplake so primerno urejene. O vsem tem in še o mnogem drugem pred leti še sanjali nismo.

Pa tudi v hiši je temeljito čutili novi utrip: sodobna kuhinja z dvema hladilnikoma, hladilno skrinjo ter kombiniranim plinskim in električnim štedilnikom, televizor, radio, naj sodobnejša kopalnica s straniščem (ni še dolgo, ko smo bili na kmetih vajeni stranišč na štrbunk), pralni stroj itd., itn...

Očitno zadovoljni smo se poslovlili. Zlasti zadovoljen pa je bil Martin Lenart, ki se je prepričal, koliko koristi prinaša preusmerjena kmetija. Marija in Vlado Firbas sta nam vsem dokazala, da je taka pot specializacije v kmetijstvu silno gospodarna — tako za našo skupnost kot za njiju oziroma za vso njuno družino.

Besedilo in posnetki:
Milan Cilenšek

Krstni obred s škafof mošta na mizi (Posnetek: Jože Slodnjak)

Moštek je postal vino

»Na svetu lepše rože ni, kot je ta vinska trata...«, tako je to svojo himno soglasno zapel 92-članski kolektiv TOZD Slovenske gorice KK Ptuj, ki se je zbral na tradicionalnem slovesnem krstu vina in vseh novih članov, ki so prišli v njegove vrste v tem letu. S slovesnim nagovorom, združenim s posebnim ceremonialom, je v Martinovem imenu krstil letošnji vinski pridelek v kletih Kmetijskega kombinata Ptuj Jani Gönc, inž., direktor TOZD Slovenske gorice. Stroga sodniška trojka — »sodček«, »zamašek« in »litrček« — je s pomočjo »rablja« in drugih članov izpitne komisije pošteno izcedila znanje o vinogradništvu in vinarstvu iz vseh »zelencev«, ki so postali po tej preizkušnji enakopravni člani kolektiva.

Enolog Tone Skaza, dipl. inž., je v uvodnem nagovoru razčlenil zgodovino vinogradništva in kletarstva na ptujskem območju. Ta zgodovina sega nekaj več kot 2000 let nazaj in ima torej izredno bogate tradicije. To potrjuje tudi dejstvo, da je bil v Ptujju ustanovljen prvi vinarski muzej na Balkanu...

Nazaj v zgodovino in naprej v svetlejšje perspektive našega vinogradništva in kletarstva je zavrtel člane kolektiva ansambel Toneta Kmetca.

J. Slodnjak

(Večer, 11. novembra 1974)

Slavku Djindjiću- Rajku v slovo

Šestega novembra 1974 smo v Ptuju pospremili v prerani grob Slavka Djindjića, visoko kvalificiranega mizarja v invalidskem pokoju.

Rodil se je 8. decembra 1919 v Filipjakovu pri Biogradu na moru. Kot otrok je živel v mnogoštevilni delavski družini ob obali Jadranskega morja. Že v rani mladosti je občutil vse tegobe delavskega razreda.

Mizarske obrti se je izučil leta 1938 pri mizarskem mojstru v Selcah (Hrvaško Primorje), kje je delal vse do vpoklica na odslužitev vojaškega roka v bivši Jugoslaviji. Nato se je zopet zaposlil v mizarski delavnici Jakolovica pri Biogradu na moru. Junija 1943 je bil odpuščen z dela zaradi političnega sodelovanja z NOV. Nato so italijanski fašisti njega, njegove starše in brate pregnali iz rodne hiše v izgnanstvo, njihov dom pa požgali.

Kljub vsemu terorju fašistov pokojni Slavko ni klonil, vedno je veroval v zmago naprednih sil jugoslovanskih narodov in bil tudi sam pripravljen boriti se za te ideale. Aktivno se je vključil v NOB maja 1944. Najprej je delal pri komandi mesta Vis, zatem bil premeščen v inženirsko brigado 8. korpusa kot borec, nato je napredoval v desetarja in vodnika.

Po osvoboditvi naše domovine in demobilizaciji iz JLA se je leta 1946 zaposlil v mizarskem podjetju Jakolovica, pozneje je isti poklic opravljal na ekonomiji v Slavovski Požegi.

V mizarski delavnici Mestnih obrtnih delavnic v Ptuju — sedaj TOZD Mizarstvo in žaga pri KK Ptuj — se je zaposlil 3. maja 1950 in delal vse do junija 1973, ko je bil invalidsko upokojen.

Poleg svojega poklica, ki ga je vestno in z veseljem opravljal, je bil pokojni Slavko kot komunist aktiven družbenopolitični delavec. Bil je večkrat predsednik sindikalne organizacije in tudi predsednik DS obrata mizarstvo, delal in sodeloval pa je še v drugih političnih organizacijah.

Za delo med NOB in po vojni v družbenopolitičnih organizacijah je prejel odlikovanji — medaljo za hrabrost in medaljo za zasluge za narod.

Z njegovo smrtjo smo izgubili dobrega in požrtvovalnega družbenopolitičnega delavca in tovariša. Na zadnji poti ga je pospremila izredno veliko sotovarišev, prijateljev in občanov, ki so s tem poudarili pokojnikovo veliko prikljubljenost.

(Nadaljevanje s 17. strani)
interesno skupnost za gozdarstvo, ki bo usklajevala interese vseh območnih skupnosti.

Ustanovitev skupnosti gozdnogospodarskih organizacij

Pred nami je nadalje ustanovitev Skupnosti gozdnogospodarskih organizacij Slovenije, v kateri bi le-te združevale svoje skupne naloge in skupne interese v skladu z določil 40. člena ustave SRS.

Potreba po takšnem združevanju se je pokazala zato, ker je kljub povezavi gozdarstva znotraj gozdnogospodarskih območij še vedno odprto in nerešeno vprašanje medsebojne povezave in združevanja skupnih nalog in interesov

med območji oziroma med organizacijami, ki so jim gozdovi poverjeni v gospodarjenje. Takšna povezava celotnega gozdarstva Slovenije je zaradi velikih razlik v prirodnih razmerah gospodarjenja z gozdovi nujna, ker se le na ta način zagotavljajo možnosti za optimalno izkoriščanje razpoložljivega rastiščnega in proizvodnega potenciala gozdov, hkrati pa se ustvarja čvrsta in kompleksna osnova za medsebojno sodelovanje in prevozovanje gozdarstva in predelave lesa.

Povezava gozdarstva Slovenije pa je potrebna tudi zato, ker je za izvedbo odločitev in smernic bodoče republiške samoupravne interesne skupnosti gozdarstva potreben ustrezen ekvivalent v gospodarski sferi organizacije gozdarstva, kot sedaj že obstaja

v povezavi med gozdnogospodarskimi območji oziroma bodočimi območnimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi gozdarstva in gozdnogospodarskimi organizacijami.

V našem delovnem kolektivu smo razpravljali tudi o sprejetju samoupravnega sporazuma o ustanovitvi območne vodne skupnosti za vodno območje Drave, s katerim se sicer načelno strinjamo, vendar pa podobno kot druge gozdnogospodarske organizacije Slovenije ugotavljamo, da pri gozdarstvu ni osnove za plačevanje vodnega prispevka, saj so gozdovi tisti, ki urejajo vodnogospodarski režim in meteorološko-klimatske razmere v pokrajini, po drugi strani pa gozdnogospodarske organizacije vode ne onesnažujejo.

Albert Kropelj, dipl. inž.

KADROVSKE VESTI

ZAPOSILILI SO SE:

AGROKOMBINAT LENART (skupno 2 delavca)

Skupne službe: Kristina Gril.
Transport: Franc Krajnc.
Učno razmerje sta sklenila učenca Marija Jančič in Zlatko Kos.

AGROKOMBINAT MARIBOR (skupno 10 delavcev)

Gostinstvo: Darinka Rajšp.
Pekre: Jožef Štruel, Olivija Hafner in Miran Levstik.
Strojna postaja: Ivan Horvat.
Uprava: Santo Medved in Danilo Rižnar.
Hladilnica: Franc Čander in Marjan Krajnc (oba sezonska delavca) ter Jožefina Radečič.

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

(skupno 15 delavcev)

Mlekarna: Konrad Vudler, Alojz Stater in Stanko Crnila.
Farma prašičev: Anton Ivančič, Ivana Vindiš in Janez Habjanič.
Kooperacija: Danica Cokl, Marta Prelog in Franc Skrijanc.
Tehnoservis: Stanislav Gomboc in Stanko Hriberšek.
Mizarstvo: Oto Veršič.
Kmetijstvo: DE PRAGERSKO: Viktor Fakin; DE PODLEHNIK VS: Franc Gajšek in Milan Rojč.

TMI KOŠAKI MARIBOR

(skupno 29 delavcev)

Roman Podgornik, Božo Dinič, Alojz Blatnik, Stane Kumer, Dušan Jovičič, Miran Rednik, Berta Bosilj, Marija Gajšek, Ivan Sevnčnikar, Jožefa Ržek, Magdalena Kovač, Anton Drolc, Anton Sonjak, Jože Meža, Marija Tavčar, Smiljka Škvarc, Silva Sonjak, Marija Korošec, Marija Repnik, Terezija Bertonec, Jožica Vetrli, Kristina Golčar, Ivanka Knez, Pavla Ramšak, Danilo Štruc, Roman Germačnik, Stanislav Fajfar, Fanika Krkovič in Mirko Ratajč.

ODŠLI SO:

AGROKOMBINAT LENART (skupno 6 delavcev)

Gostinstvo in trgovine: Stefanija Sabler in Franc Perko.
Skupne službe: Alojz Letnik
Kmetijski obrat Selce: Mića Milanović.
Transport: Mladen Rodeš in Janko Berlič.
Učno razmerje sta prekinila Alojzija Valner in Srečko Stefič.

AGROKOMBINAT MARIBOR (skupno 9 delavcev)

Pekre: Anton Gradišnik.
Strojna postaja: Avgust Turičnik.
Uprava: Franc Kumer.
Ribe: Stefan Vrbnjak.
Gostinstvo: Danica Ratman in Jožica Sket.
Hladilnica: Stanislav Lovrenčič in Dragica Fras.
KZ Maribor: Ivan Dragarič.

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

(skupno 9 delavcev)

Kooperacija: Franc Golob, Ignac Raj, Bogomir Stumpf in Marko Šterbal.
Mlekarna: Milan Hostnik.
Kletarstvo Slovenske gorice: Damir Pavlič.
Kmetijstvo: DE PRAGERSKO: Rozina Lah in Anton Medved.
Umrl je Rudolf Repec (TOZD Kmetijstvo, DE Podlehnik VS).

TMI KOŠAKI MARIBOR (skupno 8 delavcev)

Otmar Kronaveter, Jožica Žižek, Jovanka Miletič, Slavko Dugi, Gabrijel Jagarinec, Fanika Krkovič, Alojz Škerlj in Marija Pušnik.

Spomini ob našem največjem prazniku:

BLISKOVIT NAPAD V DUPLICI PRI KAMNIKU

Pripovedoval Anton Potočnik

Uredništvo Naše poti se je odločilo, da bo ob treh največjih praznikih v letu — ob dnevu republike, novem letu in prazniku dela — objavljalo tudi spomine posameznih delavcev v naših organizacijah združenega dela, in sicer tistih delavcev, ki so bili tako ali drugače povezani z našim narodnoosvobodilnim bojem: bodisi da so se kot partizani borili proti okupatorju, bodisi da so prestajali strahote koncentracijskih taborišč ali pa so kot terenci sodelovali z našim narodnoosvobodilnim gibanjem.

Morda se bo komu ta ukrep uredništva zdel čuden, češ, vedno je gradiva preveč, nikoli ne moremo v časopis uvrstiti vseh člankov — pa se odločamo še za gradivo, ki niti s kombinatom niti s kmetijstvom ali s prehrano nima nič skupnega.

Vse to je res. Res pa je tudi, da je naša narodna revolucija najbolj slavno poglavje v zgodovini jugoslovanskih narodov. Res je tudi, da bi brez narodnoosvobodilnega boja ne imeli tega, kar imamo danes — naš samoupravni socializem, ki mu prav z delegatskimi razmerji dajemo novo, še globljo vsebino. In končno je res, da je tudi med našimi kombinatovci ter delavci tovarne mesnih izdelkov veliko ljudi, ki so bili tako ali drugače povezani z našo narodno revolucijo. Ti ljudje so s svojim velikim prispevkom — mnogi tudi s krvavim — v času štiriletnega boja naših narodov s fašističnimi in nacionalističnimi zavojevalci — za našo svobodo, za naš socializem, dali od sebe največ, kar so mogli.

In zato je prav, da tem našim delavcem vsaj trikrat na leto odmerimo nekaj prostora tudi v Naši poti ter seznanimo z njihovimi spomini — hudimi in lepimi, a na vsak način slavnimi — vse člane naše velike kmetijsko-živilske skupnosti.

Ne nazadnje pa moramo gojiti svetle tradicije naše narodne revolucije tudi vnaprej. Sistem našega splošnega ljudskega odpora je namreč tako razvejan, da neposredno ali posredno v njem sodeluje skoraj vsak naš državljan. Nenehno moramo biti pripravljeni ponovno zgrabiti za orožje, če bi se komu zahotelo le pedi naše prelepe domovine.

In tako naj bodo spomini naših partizanov, internirancev in terencev tudi spodbuda, če bi se res kdaj morali zoperstaviti sovražniku. Hkrati pa naj bodo ti spomini tudi vzor, kako se je treba boriti in žrtvovati za domovino in za tisto najdragocenejšo — za svobodo ...

Že vse od ustanovitve Kmetijskega kombinata Ptuj je tod zaposlen 55-letni kmetijski tehnik Anton Potočnik, ki opravlja dolžnost referenta za premoženjske zadeve. Naš Tone je Gorenjec, doma iz Zduše pri Kamniku, na Štajersko pa je prišel decembra 1947.

Tone je 21. oktobra 1943 vstopil v VI. Šlandrovo brigado, potem ko je pobegnil iz nemške vojske, kjer je bil v Frankfurtu na Odri, na Danskem in na nizozemski meji.

A za Toneta se naš narodnoosvobodilni boj ni začel z dnem, ko je postal borec Šlandrove brigade; že prej, pred prisilno mobilizacijo v nemško vojsko, je opravljal terenska dela — seveda v okupatorjevo škodo. Iz tistih časov se spominja zlasti, kako so izvedli

napad na žandarmerijsko postajo ter kako je on sam v župnišču prerezal telefonski kabel. Pa prisluhnimo, kaj sam pravi o tem:

«...V župnišču sem bil v službi, in tako sem dobil nalogo prerezati telefonski kabel; v župnišču je bil namreč daleč naokoli edini telefon.

Izdelal sem si bil načrt. In tako sem sredi dneva našel najlepšo priložnost, ko v bližini telefona ni bilo nikogar: prerezal sem kabel in škarje odvrigel v Kamniško Bistrico.

Kako bi sedaj to svoje dejanje zakril? Stekel sem v pritličje k nekemu starejšemu zidarju in vajencu, ki sta prav tako bila v župnišču, ter ju nadrl: 'Kako sta mogla dovoliti, da je prišel tuj človek v župnišče? Kaj neki je hotel tod?' Opisal sem jima tega 'tujega človeka' — seveda je bil opis povsem drugačen, kot pa je bila moja postava. Popolnoma sem ju prepričal, da je bil dejansko neki človek v hiši.

Čez nekaj trenutkov je pridrvela gestapo. 'Kdo je prerezal telefonski kabel?' so se gestapovci drli. Mi seveda nismo vedeli ničesar; vsi trije smo gonili svojo, češ da je prišel v župnišče tak in tak človek — drugega pa nismo vedeli. Gestapovci so nam verjeli, toda mene so kljub temu odpeljali na zaslišanje v Škofjo Loko ...»

Tovariša Potočnika sem zaprosil, naj pove še kak dogodek, ko je bil že »ta prvi partizan« — v Šlandrovi brigadi. In Tone je povzel:

»Ja, razne akcije smo izvedli, in veliko jih je bilo. Ena takih je bila v Duplici pri Kamniku. V zasedi smo čakali na pet vojaških kamionov, polnih municije. Samo sedem nas je bilo, a švabe smo tako prestrašili, da so bili povsem zbegani. Preden so 'prišli k sebi', smo mi s prvega kamiona že zaplenili šest zabojev municije, eno staro jugoslovansko puško zbrojevko in dvanajst pušk. Nekaj Nemcev smo pri tem ranili, mi pa smo jo odnesli brez najmanjše praske: takoj smo jo namreč — seveda s plenom — po najkrajši poti pobrisali v hosto, in šele tedaj so pričeli streljati švabi z ostalih kamionov; a streljali so v prazno. Naša partizanska enota pa je bila bogatejša za orožje in strelivo ...»

Tone je spomine kar stresal iz rokava. Pripovedoval je, kako so v Jaršah napadli tekstilno tovarno, odkoder so odnesli veliko odej in blaga; spominja se, kako so iz neke farme pri Grobljah odpeljali 25 goved in 15 prašičev, več sodov jajc pa so s koli uničili; spominja se, kako je to farmo zažgal — enako tudi hišo, ki so jo preurejali za kulturbund. A žal za vse spomine, pa naj bodo še tako svetli in dragoceni, ni prostora ...

Decembra 1944 je Tone postal kurir v štabu IV. operativne cone, kjer so pripravljali legendarni pohod XIV. divizije na Štajersko. In vse do Kozjanskega je bil Tone med borci divizije. Še prej — septembra 1944 — pa so Toneta sprejeli v partijo.

Tone je bil kot partizan dvakrat ranjen, po vojni pa se je takoj vključil v družbenopolitično udejstvovanje — sprva v Ljubljani, od leta 1947 pa v Mariboru in Ptuj.

Za svoje vsestransko in nesebično delovanje je prejel več odlikovanj in priznanj: takó medaljo za hrabrost, medaljo za zasluge za narod, orden za hrabrost III. stopnje, orden za zasluge za narod in pa plaketo občine Ptuj.

Milan Cilenšek

Tod želim dočakati penzijo!

Mešani občutki so me obdajali, ko sem v TOZD Kletarstvo Slovenske gorice Kmetijskega kombinata Ptuj hodil po ne tako majhnem oddelku, v katerem pa je ves čas v zraku lebdel vonj po vinu. Bil sem namreč v polnilnici steklenic, zato je ta močni, toda prijetni in predvsem omamni vonj.

Naša tokratna intervjuvanka je bila 46-letna MARIJA LAČEN, ki že več kot deset let dela v polnilnici, in sicer v glavnem pri etiketiranju steklenic. Ne vem, zakaj je tako močno zardela, ko sem jo poprosil za petminutni razgovor. Dejala mi je celo, da »bi si vzela dopust, če bi to vedela«... A na koncu najinega razgovora je bila nasprotnega mnenja. Le to ji ni šlo v račun, kako da smo se bili v uredništvu dcločili prav zanjo.

Toda pustimo formalnosti in raje prisluhnimo, kaj je Marija povedala o svojem delu:

»Zadovoljna sem tukaj. Rečda je nekolikani hladno, toda pri delu se dovolj gibljemo, in tako nam hlad ne more do živoga.

Kot vidite, potujejo steklenice — že napolnjene z vinom in zamašene — do nas. Posebna naprava ob tekočem traku nato na vsako steklenico nalepi etiketo; jaz moram pri tem paziti, da etikete ne bi bile nalepljene poševno ali neenakomerno, paziti pa moram tudi, da je vedno dovolj lepila in seveda etiket.

Na koncu tekočega traku steklenice snamemo, jih zložimo v

zaboje, le-te zložimo v kot naše proizvodne hale, in ko se jih nabere toliko, da potrebujemo prostor, jih z vozičkom odpeljemo do nakladalnega prostora za transport.

To je torej naše — in moje — delo. Lahko ste prepričani, da nas pri delu prav zares ne zebe.«

Radoveden kot sem, mi žilica ni dala miru, da Marije ne bi povprašal, če se je že kdaj pripetilo, da bi k tekočemu traku dala etikete za drugo vrsto vina, in pa (pst! to je najina skrivnost!) — ali si je že kdaj privoščila žlahtne kapljice — menim namreč čez tisto kritično mejo. Zvonko se je nasmejala ter mi odvrnila:

»Niti enkrat se še ni pripetilo, da bi na steklenice nalepila ne-prave etikete. Glede vina pa tole: morda prej — pred leti — sem z užitkom spila kak požirek, več pa nikakor ne. Sedaj pa mi vino niti ne diši niti ga zaradi bolehanja na srcu ne smem piti. Navsezadnje pa — kar potegnite skozi nos, in takoj boste ugotovili, da si že od vinskih hlapov vina si!«

»Pa — vas ti hlapi prav nič ne omamljajo?«

»V začetku, dokler se jih nisem privadila, sem že bila rahlo okajena. Toda odtlej so minila že leta!«

»Torej ste proti vinu v nekem smislu imuni?«

»Tako bi se lahko reklo.«

Marija Lačen: »Na koncu transportnega traku steklenice snamemo ter jih zložimo v zaboje.« (Posnetek: Jože Vrabl)

Marija nima daleč v službo. Iz Nove vasi, oddaljene od Kletarstva poldrug kilometer, se vozi na delo s kolesom, pozimi pa jo najpogosteje pripelje v mesto hčerka z avtomobilom.

»Mladi rod je pač bolj moden od nas,« se je nasmehnila. »Hčerka Anica, ki ima 23 let in z možem stanuje pri nas, vozi avtomobil tako, kot da bi se že rodila z volanom v roki! Seveda pa jaz ob njenem rojstvu praktično nisem vedela o avtomobilu nič drugega kot to, da ima štiri kolesa.«

Poleg Marije in Anice sta pri Lačnovih doma še mož Franc, 50-letni mizar, zaposlen v TGA Kidričevo, in pa 25-letni sin Franci, ki je pleskar.

V Novi vasi imajo hišo in okoli nje lep vrt. In prav v vrtu našde

Marija svoje največje veselje, ko pride z dela domov. Po dvorišču jim kokodakajo kokoši, ki se jim vsake toliko časa pridružijo piščanci s svojim čivkanjem.

Ves čas najinega pogovora sem imel občutek, da bi Marija rada sama še kaj povedala. Spodbudil sem jo, in povedala je:

»Niti pojma nimate, kako zadovoljna in srečna sem tukaj! S sodelavkami — večina je moje starosti — smo si skoraj kot sestre, prav tako pa vlada med vsemi delavci v Kletarstvu tako pristno tovarštvo, da zlepa ne bi zapustila tega kolektiva. Če bom le zmogla, bi tod rada dočkala penzijo!«

Ali je potrebno še kaj reči?
Milan Čilenšek

Razstava plemenske živine v Murski Soboti

Visoka uvrstitev Agrokombinata Maribor

V dneh 15. in 16. septembra 1974 je bila ob XI. generalni skupščini evropskega združenja rejcev lisastega goveda v Murski Soboti republiška razstava plemenske živine lisaste pasme za severovzhodno regijo. Razstava je bila lepa manifestacija doseženih rezultatov v rejli lisastega goveda ter priznanje strokovnim delavcem in rejcem. Razstavljenih je bilo okoli 140 plemenskih krav in te-

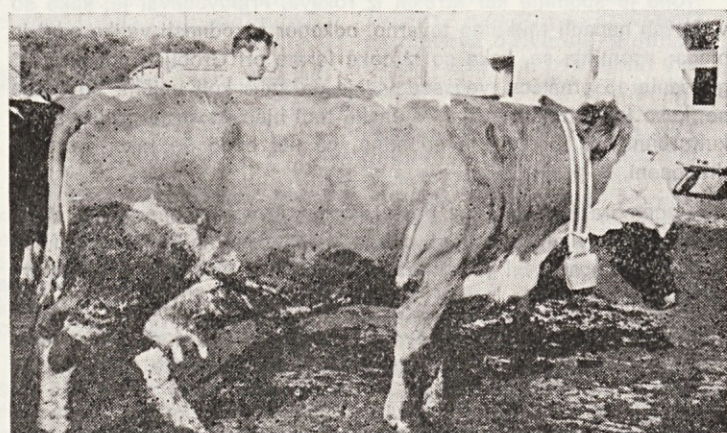
lic iz družbenega sektorja (KIK Pomurka, AK Maribor, KK Ptuj, KK Gornja Radgona) in iz zasebne rejce. Najvišje priznanje, to je I. nagrado za bikovsko mater, je prejel Agrokombinat Maribor za kravo Barko iz farme Ogrizkovo; AK Maribor pa je prejel tudi IV. nagrado za kravo Senca iz farme Lipno. Nedvomno je tako visoka uvrstitev Agrokombinata Maribor lepo priznanje vsem živinorej-

cem in strokovnim delavcem te organizacije združenega dela za uspehe v izgradnji črede lisastega goveda in velika spodbuda za njihovo nadaljnje delo.

Razstave v Murski Soboti se je udeležilo tudi okoli 300 delegatov, od tega 200 tujih z vsega sveta, za XI. generalno skupščino evropskega združenja rejcev lisastega goveda, ki se je na tej

skupščini — bila je v Zagrebu — preoblikovalo v svetovno organizacijo. Razstavo je obiskalo veliko rejcev, več znanih strokovnih delavcev in funkcionarjev, med njimi se je oba dneve razstave v Murski Soboti mudil tudi republiški sekretar za kmetijstvo in gozdarstvo Milovan Zidar.

Marija Dreu

Levi posnetek: Krava Barka s farme Ogrizkovo je dobila najvišje priznanje: I. nagrado za bikovske matere. Je čvrsta, skladna, dolga in dobro povezana ter kijub svojim 12 letom starosti vitalna. Njena najvišja mlečnost je dosegla skoraj 8000 litrov oziroma 7895 litrov in 3,72 % tolašce. Barko so vzredili živinorejci v Račah. Preden smo napravili posnetek, je Barka počivala v opoldanskem soncu na tekališču, kar se ji tudi pozna... — Desni posnetek: Krava Senca s farme Lipno je dobila visoko priznanje: IV. nagrado za bikovske matere. Je mlajša — stara je 6 let, vendar veliko obeta. Njena dosedanja najvišja mlečnost 6370 litrov s 3,68 % tolašce še ni bila zares najvišja. Posnetka: Marija Dreu

